

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 26/1-01-10027

Chișinău

26 septembrie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare, proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 694/2023.

Menționăm că proiectul este important în contextul ridicării nivelului de aliniere a legislației Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Energiei.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (*în limba română - 1 filă*);
2. Proiectul de lege (*în limba română - 65 file*);
3. Nota informativă la proiect (*13 file*);
4. Avizele recepționate în procesul avizării (*212 file*);
5. Sinteza obiecțiilor și propunerilor (*449 file*);
6. Expertiza juridică a Ministerului Justiției (*11 file*);
7. Raportul de expertiză anticorupție (*4 file*);
8. Tabelul de concordanță cu legislația UE (*292 file*);
9. Declarația de compatibilitate (*10 file*).

**Secretar general adjunct
al Guvernului**

Roman CAZAN

Ex: Gh. Stratan
tel.022250244

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	323
"26" 09	2023
Ora	

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 694

din 20 septembrie 2023

Chișinău

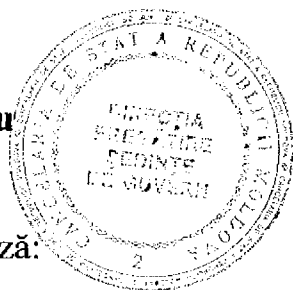
**Pentru aprobarea proiectului de lege
cu privire la modificarea Legii nr. 10/2016
privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul energiei

Victor Parlicov

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****cu privire la modificarea Legii nr. 10/2016
privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77, art. 117), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Clauza de armonizare ca avea următorul cuprins

„Prezenta lege transpune parțial Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și al Consiliului din 11 Decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformată), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328/210 din 21 decembrie 2018, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC.”

În cuprinsul legii:

cuvintele „Planul național de acțiuni în domeniul energiei din surse regenerabile”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Planul național integrat privind energia și clima”, la forma gramaticală corespunzătoare.

cuvintele „Agenția pentru Eficiență Energetică”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „instituția publică de suport” la forma gramaticală corespunzătoare;

Articolul 1 va avea următorul cuprins:

„Articolul 1. Scopul și obiectivele legii

Prezenta lege are drept scop instituirea cadrului juridic pentru promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și pentru stabilirea obiectivelor naționale privind ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie, în consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire, precum și ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final de energie în transporturi. Legea definește normele referitoare la schemele de sprijin, garanțiile de origine, procedurile administrative aplicabile, acoperirea consumului propriu de energie electrică cu energie produsă din surse regenerabile, cooperare regională, accesul producătorilor de energie din surse regenerabile la rețele, precum și alte prevederi necesare întru promovarea și atingerea unui consum mai mare al energiei din surse regenerabile de economia națională.”

Articolul 3:

noțiunea „*certificat de conformitate*” se abrogă;

noțiunea „*biocarburant*” va avea următorul cuprins:

„*biocarburant* – combustibil lichid pentru transporturi, produs din biomasă”

noțiunea „*biomasă*” va avea următorul cuprins:

„*biomasă* – fracțiunea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor de origine biologică din agricultură, inclusiv substanțe vegetale și animale, din silvicultură și din industriile conexe, inclusiv pescuitul și acvacultura, precum și fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor, inclusiv deșeuri industriale și municipale de origine biologică.”

noțiunea „*contract pentru diferențe*” va avea următorul cuprins:

„*contract pentru diferențe* – contract semnat între producătorul eligibil mare și furnizorul central de energie electrică, prin care producătorului eligibil mare care comercializează pe piața angro energia electrică produsă și se asigură diferențele pozitive sau negative, printr-o primă variabilă, dintre prețul de piață și prețul fix (preț de exercitare) stabilit în cadrul procedurilor de licitații, în conformitate cu prezenta lege. În condițiile în care prețul fix/de exercitare este mai mare decât prețul pe piață, producătorul va primi diferența de venit de la Furnizorul central de energie electrică, iar dacă prețul fix/ de exercitare este mai mic decât prețul de piață, producătorul va plăti diferența de venit Furnizorului central;”

la noțiunea „*cotă maximă de capacitate*” după textul „*respective, stabilită*” se va introduce textul „în [MW] pe o perioadă îndelungată de timp”

noțiunea „*garanție de bună execuție a contractului*” va avea următorul cuprins:

„*garanție de bună execuție a contractului* – mijloace financiare depuse de către un potențial producător la dispoziția Guvernului, în cazul oferirii statutului de producător eligibil în cadrul licitației, sau Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, în cazul confirmării statutului de producător eligibil de energie electrică, pentru asigurarea realizării obligațiilor contractuale privind construcția și punerea în funcțiune a centralei electrice de producere din surse regenerabile”

noțiunea „*garanție pentru ofertă*” va avea următorul cuprins:

„*garanție pentru ofertă* – mijloace financiare depuse de către un potențial producător la dispoziția Guvernului pentru a exclude comportamentul necorespunzător al acestuia pe întreaga perioadă de valabilitate a ofertei”;

noțiunea „*garanție pentru participare*” va avea următorul cuprins:

„*garanție pentru participare* – mijloace financiare depuse de către un potențial producător la dispoziția Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică pentru a exclude comportamentul necorespunzător al acestuia în cadrul și în legătură cu procedura de confirmare a statutului de producător eligibil”;

noțiunea „*producător eligibil*” va avea următorul cuprins:

„*producător eligibil* – producător de energie electrică din surse regenerabile cu dreptul de a beneficia de o schemă de sprijin, în conformitate cu prezenta lege”;

după noțiunea „*producător eligibil*”, se completează cu următoarele noțiuni:

„*producător eligibil mic* – producător eligibil care operează o centrală/ mai multe centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile, cu o capacitate cumulativă mai mică decât limita de capacitate stabilită de Guvern în conformitate cu art. 10, lit. e), inclusiv unitățile de producere a energiei electrice în regim de cogenerare pe bază de biomasă, singaz sau biogaz, indiferent de capacitate, dacă astfel este stabilit de Guvern;

„*producător eligibil mare* – producător eligibil care operează o centrală/ mai multe centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile, cu o capacitate cumulativă mai mare decât limita de capacitate stabilită de Guvern în conformitate cu art. 10, lit. e);”

la noțiunea „*valoare efectivă*”, după cuvintele „de producție a biocarburanților” se completează cu cuvintele „biolichidelor sau combustibililor din biomasă”

la noțiunea „*valoare tipică*”, după cuvintele „de producție a biocarburanților” se completează cu cuvintele „biolichidelor sau combustibililor din biomasă”

se completează cu următoarele noțiuni:

„*contract reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile* – contract reglementat, standardizat, prin care Furnizorul Central de Energie Electrică achiziționează energia electrică produsă de producătorii eligibili, în condițiile stabilite de prezenta lege. Contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile sunt diferite pentru producătorii eligibili mici și pentru producătorii eligibili mari.”

„*combustibil din biomasă* – combustibili gazoși și solizi (în continuare – biocombustibili solizi) produși din biomasă”;

„*culturi alimentare și furajere* – culturi de plante bogate în amidon, de plante zaharoase sau de plante oleaginoase produse pe terenuri agricole drept cultură principală, cu excepția reziduurilor, a deșeurilor sau a materialelor lignocelulozice și a culturilor intermediare, precum culturile intercalate și culturile de protecție, cu condiția ca utilizarea unor astfel de culturi intermediare să nu genereze o creștere a cererii de terenuri suplimentare;”

„*biocarburant avansat* – biocarburant produs din materiile prime enumerate în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile”;

„*deșeu* – deșeu, după cum este definit în art. 2 al Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, excluzând substanțele care au fost modificate sau contaminate intenționat pentru a corespunde acestei noțiuni;”

„*primă variabilă* – sprijin financiar acordat sub forma unei compensații pozitive sau negative, per kWh, calculate ca diferența dintre prețul fix/ de exercitare, stabilit în cadrul licitației, și prețul pieței angro de energie electrică;”

„preț de exercitare – preț determinat într-o procedură de licitație pentru acordarea de sprijin pentru energia din surse regenerabile, și care într-un contract pentru diferențe permite decontarea financiară prin raportare la diferența dintre acest preț și prețul pieței angro de energie electrică;”

„prețul pieței angro de energie electrică (în continuare - preț de piață) – prețul stabilit pe Piața pentru Ziua Următoare, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, și care este utilizat drept referință întru stabilirea valorii primei variabile”;

„procedura de licitație - un proces de licitare transparent, nediscriminatoriu, care prevede participarea unui număr suficient de companii, în conformitate cu Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil și/sau documentația de licitație, și în care sprijinul financiar este acordat pe baza criteriului celui mai mic preț, în cadrul unui proces competitiv”;

„furnizor central de energie electrică – entitate responsabilă de achiziționarea volumelor de energie electrică de la toți producătorii eligibili, conform Regulilor pieței energiei electrice, în temeiul contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile, pentru perioada de până la înființarea pieței organizate de energie electrică conform art. 38¹, alin. (1), precum și cu responsabilitatea de achiziționare a volumelor de energie electrică de la producătorii eligibili mici cărora li s-a acordat statutul respectiv în cadrul procedurii de confirmare și de contra-parte în contractele pentru diferențe semnate cu producătorii eligibili desemnați câștigători ai licitațiilor, după crearea piețelor organizate;”

„comisia de licitație” – comisie constituită în conformitate cu prezenta lege, Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil pentru pregătirea documentației de licitație, organizarea și desfășurarea licitațiilor, evaluarea ofertelor și selectarea câștigătorilor pentru acordarea statutului de producători eligibil în conformitate cu articolul 35 din prezenta lege;”

„comunitate de energie din surse regenerabile – o entitate juridică:

a) care, în conformitate cu legislația națională, are la bază o participare deschisă și voluntară, este autonomă și este controlată efectiv de acționari sau membri situați în apropierea proiectelor privind sursele regenerabile de energie deținute și dezvoltate de respectiva entitate juridică;

b) ai cărei acționari sau membri sunt persoane fizice, întreprinderi mici și mijlocii sau autorități ale administrației publice locale de nivelul întâi sau al doilea, sau de nivel special;

c) al cărei obiectiv principal este să ofere avantaje comunitare economice, sociale sau de mediu acționarilor ori membrilor săi sau zonelor locale în care își desfășoară activitatea, decât obținerea de profituri financiare;

„prosumator de energie electrică din surse regenerabile” – un consumator final care produce energie electrică din surse regenerabile pentru propriul consum

și care poate stoca sau comercializa energia electrică din surse regenerabile produsă, cu condiția ca, în cazul unui prosumator non-casnic de energie electrică din surse regenerabile, aceste activități să nu constituie activitatea sa comercială sau profesională de bază;

„prosumatori de energie electrică din surse regenerabile care acționează în mod colectiv” – un grup de cel puțin doi prosumatori de energie electrică din surse regenerabile, care se află în aceeași clădire, după cum sunt specificate în art. 3, alin. (2) a Legii privind performanța energetică a clădirilor, sau în același bloc locativ;

„piață pe parcursul zilei lichidă” – piață pe parcursul zilei stabilită și funcțională, care întrunește următoarele criterii și a cărei statut este constatat în conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2016 cu privire la energia electrică:

a) există o platformă de tranzacționare operațională, bazată pe licitații sau pe un mecanism de tranzacționare prin corelare continuă, și unde piața pe parcursul zilei este funcțională de cel puțin 12 luni;

b) este posibilă modificarea ofertelor până la o oră înainte de livrare (h-1);

c) produsele disponibile pentru a fi comercializate sunt în concordanță cu intervalul de decontare a dezechilibrului din zona respectivă de licitație;”

„contract pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile direct de la producător – contract în baza căruia o persoană fizică sau juridică achiziționează energie electrică din surse regenerabile direct de la un producător de energie electrică, care deține licență pentru furnizarea energiei electrice în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică;

„tranzacție inter-pares - tranzacție cu energie din surse regenerabile între participanții la piață, pe baza unui contract cu condiții prestabilite care reglementează executarea și decontarea automată a tranzacției fie direct, între participanții la piață, fie indirect, prin intermediul unui participant la piață terț autorizat, cum ar fi un intermediar/ agregator. Dreptul de a încheia tranzacții *inter-pares* nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor părților implicate în calitate de consumatori finali, producători, furnizori sau intermediari/agregatori;

„agregator - participant la piața energiei electrice care combină sarcinile mai multor consumatori finali sau energia electrică produsă de mai multe surse în vederea comercializării, achiziționării sau a licitării pe orice piață de energie electrică, în sensul Legii 107/2016 cu privire la energia electrică;”

„încălzire sau răcire centralizată – distribuția energiei termice sub formă de abur, apă caldă sau lichide răcite, în cadrul unui sistem de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, sau surse descentralizate de producere, printr-o rețea, către mai multe clădiri sau amplasamente, în scopul utilizării pentru încălzirea sau răcirea spațiilor sau în procese de încălzire sau de răcire;

„*căldură și frig (răcire) rezidual(ă)* – căldură sau frig (răcire) generat(ă) în mod inevitabil ca produs secundar în instalații industriale sau de producere a energiei electrice, ori în sectorul servicii, în urma unor procese termodinamice și care, în lipsa accesului la un sistem de încălzire sau de răcire centralizată, s-ar disipa în aer sau în apă fără a fi utilizat(ă), atunci când un proces de cogenerare a fost utilizat, urmează să fie utilizat sau atunci când cogenerarea nu este justificată din punct de vedere economic;

„*produse petroliere* – produse petroliere principale și produse petroliere principale de tip standard, după cum sunt definite în Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere*”;

„*producător de biocombustibil* – persoană juridică care produce și comercializează biocarburanți, biolichide și/sau combustibili din biomasă;

Articolul 5 se completează cu alin. 3 cu următorul cuprins:

„(3) Politica de stat în domeniul energiei din surse regenerabile este elaborată astfel încât nivelul și condițiile aferente sprijinului financiar acordat proiectelor de producere a energiei electrice din surse regenerabile prin intermediul schemelor de sprijin nu sunt revizuite într-un mod care să afecteze negativ drepturile conferite în temeiul legii și să afecteze viabilitatea economică a proiectelor care beneficiază deja de sprijin în conformitate cu prezenta lege, cu excepția modificărilor cauzate de implementarea contractelor pentru diferențe, după cum este stabilit de prezenta lege, precum și de transpunerea și implementarea legislației Uniunii Europene adoptate în contextul angajamentelor asumate în cadrul Tratatului de constituire a Comunității Energetice.”

Articolul 6:

la alin. (1) lit. b) și c) vor avea următorul cuprins:

„b) realizarea unei ponderi minime a consumului de energie din surse regenerabile în consumul final brut de energie, calculată în conformitate cu prevederile prezentei legi și stabilite în Planul Național Integrat privind Energia și Clima”

c) realizarea unei ponderi minime a consumului de energie din surse regenerabile în consumul de energie în sectorul transporturi, calculată în conformitate cu prevederile prezentei legi și stabilite în Planul Național Integrat privind Energia și Clima”;

la alineatul (2), cuvintele „planul național de acțiuni în domeniul energiei din surse regenerabile” se substituie cu cuvintele „Planul Național Integrat privind Energia și Clima”

Articolul 7:

La alineatul (1), cuvintele „se calculează ca suma următoarelor” se substituie cu textul ”se calculează în conformitate cu Regulamentul privind

calculul consumului de energie din surse regenerabile și prezentul articol și se determină ca suma următoarelor componente:”

La alineatul (2), după textul ”în consumul final brut de energie,” se completează cu textul „determinat în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile și prezentul articol,”

la alineatul (3), după cuvintele „criteriilor de durabilitate”, se completează cu cuvintele „și criteriilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră”

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) La calcularea consumului final brut de energie electrică din surse regenerabile de către instituția publică de suport, în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, se consideră următoarele:

a) se estimează energia electrică din surse regenerabile generată de centralele electrice deținute de utilizatorii mecanismului de contorizare netă, toate categoriile de prosumatori, comunitățile de energie din surse regenerabile, inclusiv consumul propriu asigurat din surse regenerabile, prin utilizarea datelor cu privire la generare disponibile pentru centrale electrice dotate cu echipamente de măsurare, informațiile oferite direct de utilizatorii mecanismului, precum și cu aplicarea tehnicilor de estimare cu maximă precizie a cantității de energie electrică generată și evitarea dublei contabilizări;

b) nu se ia în calcul energia electrică produsă de hidrocentralele cu acumulare din apa pompată anterior în sens ascendent;

c) în cazul centralelor electrice hibrid, care utilizează surse regenerabile și convenționale de energie, se ia în considerare numai acea parte din energia electrică care este produsă din surse regenerabile. În scopul acestor calcule, contribuția fiecărei surse de energie se calculează în baza conținutului său de energie;

d) energia electrică generată de centralele hidroelectrice și instalațiile eoliene, se consideră în conformitate cu regulile de normalizare, stabilite în regulament.

alineatul (6) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins „Cantitatea de energie utilizată pentru încălzire și răcire și care ar urma să fie considerată energie din surse regenerabile potrivit alin. (1), se calculează în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, care va ține seama de utilizarea energiei în toate sectoarele de consum final.”

Alineatele (8) și (9) vor avea următorul cuprins:

„(8) Conținutul energetic al combustibililor utilizați în transporturi este stabilit în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile;

„(9) Consumul final de energie din surse regenerabile în transporturi se calculează în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile și prevederile art. 8.”

alineatul (11) va avea următorul cuprins:

”(11) La calcularea consumului final brut de energie, cantitatea de energie consumată în sectorul aviației, ca proporție din consumul final brut de energie, se consideră a nu fi mai mare de 6,18 %.”

alin. (12) se abrogă;

se completează cu alin. (13) cu următorul cuprins:

„(13) Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și promovării utilizării energiei din surse regenerabile (*în continuare* – instituția publică de suport) calculează ponderea energiei din surse regenerabile, pentru anul precedent de gestiune, în conformitate cu prevederile prezentei legi și Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, și prezintă rezultatele calculelor în raportul său anual de activitate, elaborat în conformitate cu prevederile de la art. (11), alin. (7) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, sau la cererea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.”

Articolul 8:

alineatul (1) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins „Pentru calcularea consumului final de energie în transporturi se utilizează valorile privind conținutul energetic al carburanților utilizați în transporturi, după cum este prevăzut în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile”

alineatele (2)-(5) se abrogă

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Pentru realizarea prevederilor prezentului articol, se introduc următoarele obligații de raportare semestrială, în termen de 30 de zile după finalizarea perioadei de gestiune, în formă electronică, către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și instituția publică de suport:

a) importatorii de produse petroliere – obligația de prezentare a informațiilor cu privire la cantitățile de biocarburanți și produse petroliere procurate, după caz, de pe piața locală sau importate, în vederea producerii amestecului în conformitate cu prevederile prezentei legi, și/sau cantitățile de produse petroliere importate care deja conțin cota prestabilită de biocarburanți. Informațiile cu privire la biocarburanți vor include detalii privind cantitățile și cota biocarburanților în amestec, pe categorii, după cum sunt stabilite de art. 26⁷, alin. (1), lit. a) - d), precum și alte informații stabilite în Regulamentul privind criteriile de durabilitate pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă.

b) producătorii de biocarburant – cu obligația de prezentare a informațiilor cu privire la cantitățile de biocarburant comercializat pe piața locală și exportate, pe categorii, după cum sunt stabilite de art. 26⁷, alin. (1), lit. a) – d), precum și alte informații stabilite în Regulamentul privind criteriile de durabilitate pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă.

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Pentru nerespectarea obligației stabilite la alin. (6), importatorii de produse petroliere principale și producătorii de biocarburant, sînt pasibili de a fi sancționați de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu sancțiune financiară în valoare de maximum 1% din venitul anual obținut din comercializarea produselor petroliere principale, respectiv, comercializarea biocarburanților, respectând procedura stabilită la art. 20 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică;”

Articolul 9 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 9.** Planul național integrat privind energia și clima”.

(1) Planul național integrat privind energia și clima se elaborează de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei în conformitate cu cerințele stabilite în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică și Regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice și se aprobă de Guvern.

(2) Planul național integrat privind energia și clima stabilește și descrie obiectivele naționale în domeniul energiei din surse regenerabile, traiectoriile orientative pentru fiecare din componentele stabilite în art. 7, alin. (1), măsurile de politică în domeniul promovării consumului energiei din surse regenerabile de către toate sectoarele economiei naționale și care urmează a fi implementate în perioada vizată în vederea atingerii obiectivelor naționale stabilite.”

Articolul 10:

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) aprobă Planul național integrat privind energia și clima și îl prezintă Secretariatului Comunității Energetice;

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) aprobă mecanisme, scheme de sprijin și stimulente pentru îndeplinirea obiectivelor politicii de stat în domeniul energiei din surse regenerabile, după aprobarea acestora de către autoritatea competentă în domeniul concurenței și ajutorului de stat;”

se completează cu lit. d²) cu următorul cuprins:

”d²) aprobă, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și organului central de specialitate al administrației publice centrale pentru resurse naturale și mediu, cu respectarea prevederilor de la art. 26², scheme voluntare de certificare care să stabilească standarde pentru producția de biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și să certifice că respectivele standarde și criterii de durabilitate și criterii de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră sunt îndeplinite de către producătorii de biocombustibili;

la litera e) va avea următorul cuprins:

„e) stabilește, aprobă și actualizează limita/limitele de capacitate, în conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat și cu angajamentele asumate în cadrul Tratatului de constituire a Comunității Energetice, cotele maxime de

capacitate, inclusiv pe categorii de capacitate, care urmează a fi oferite pentru implementarea schemelor de sprijin stabilite conform prezentei legi în vederea atingerii obiectivelor naționale stabilite de Planul național integrat privind energia și clima, precum și poate stabili obligații de instalare de către investitor a sistemelor de stocare a energiei pentru o producție integrată variabilă de energie din surse regenerabile. Guvernul poate stabili ca limita/limitele de capacitate de la care este obligatorie participarea în licitații în vederea obținerii statutului de producător eligibil, conform art. 35, și limita/limitele de capacitate de la care intervine obligația producătorilor eligibili de a comercializa energia electrică pe piețele organizate, conform art. 38¹, să fie diferite;

se completează cu lit. e¹) cu următorul cuprins:

”e¹) stabilește, aprobă și actualizează cote de capacitate, pe categorii de beneficiari finali, pentru care pot fi stabilite și plafoane de capacitate individuală per centrală electrică, ce urmează a fi oferite pentru implementarea mecanismului de facturare netă. Aprobarea hotărârii are loc în conformitate cu prevederile Legii cu privire la ajutorul de stat, și este coordonată cu operatorii de sistem;”

litera k) va avea următorul cuprins:

„k) aprobă Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil, aplicabil în cazul persoanelor care dețin sau urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată/ cumulată mai mare decât limita de capacitate stabilită conform lit. e), precum și Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor în locații predeterminate pentru oferirea statutului de producător eligibil, aplicabil în cazul persoanelor care urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată mai mare decât limita de capacitate stabilită conform lit. e);

se completează cu literele k¹) – k⁴) cu următorul cuprins:

”k¹) elaborează, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, și aprobă Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile;

k²) elaborează, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și asistența organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu, și aprobă Regulament privind criteriile de durabilitate pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă;

k³) elaborează, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, și aprobă un regulament cu privire la transferul statistic al cantităților de energie din surse regenerabile cu o altă Parte Contractantă la Tratatul de constituire a Comunității Energetice;

k⁴) elaborează, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, și aprobă un regulament cu privire la implementarea de proiecte comune în domeniul energiei electrice din surse regenerabile cu una sau mai multe Părți Contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice, state membre ale Uniunii Europene sau țări terțe.”

Articolul 11:

la alineatul (1):

la lit. b), cuvintele „respectând condițiile privind acordarea ajutorului de stat prevăzute de” se substituie cu cuvintele „în conformitate cu”;

la lit. c¹), după textul ” stabilite la art. 34” se completează cu textul ” și a mecanismului de facturare netă”;

litera e) va avea următorul cuprins:

”e) monitorizează îndeplinirea măsurilor adoptate pentru realizarea obiectivelor în domeniul energiei din surse regenerabile și întocmește un raport în acest sens, cu asistența instituției publice care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile (în continuare – *instituție publică de suport*), pe care îl prezintă Guvernului până la 30 iunie”;

la alineatul (2), după cuvintele ” în domeniul energiei colaborează” se completează cu textul ”cu Secretariatul Comunității Energetice,”

Articolul 12:

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) asistă organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei la elaborarea Regulamentului privind criteriile de durabilitate pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă, care va conține descrierea procedurii de verificare a respectării criteriilor de durabilitate la producerea biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă, și modalitatea de implementare a unui sistem de echilibrare a masei, conform art. 26², alin. (3).”

se completează cu literele a²) și a³) cu următorul cuprins:

„a²) participă, în cooperare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, la elaborarea, modificarea, actualizarea și raportarea cu privire la implementarea Planului național integrat privind energia și clima;

a³) asistă organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei la elaborarea evaluării strategice de mediu pentru Planul național integrat privind energia și clima, în conformitate cu art. 7 și 8 ale Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu;”

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) monitorizează realizarea obiectivelor în domeniul criteriilor de durabilitate pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă, aplicarea procedurii de verificare a respectării criteriilor de durabilitate la producerea acestora, precum și aplicarea Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră;”

Articolul 13:

Denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„Articolul 13. Atribuțiile instituției publice care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și promovării utilizării energiei din surse regenerabile”

La alineatul (1), cuvintele ”Agenția pentru Eficiență Energetică” se substituie cu cuvintele ”Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și promovării utilizării energiei din surse regenerabile”;

la alineatul (1), lit a) după cuvintele „dezvoltării și utilizării”, se completează cu cuvintele „eficiente ale”;

alin. (1) se completează cu lit. a¹):

”a¹) atrage și gestionează resurse financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și valorificării energiei din surse regenerabile, cu respectarea prevederilor Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat și Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. În vederea susținerii inițiativelor și eforturilor autorităților administrației publice locale, instituțiilor și autorităților publice, în atragerea resurselor financiare din partea donatorilor și partenerilor de dezvoltare pentru implementarea proiectelor în domeniile sale de competență, elaborează și, după caz, implementează, programe cu mobilizare rapidă și facilă a contribuțiilor financiare solicitate, în limitele bugetului disponibil”

alineatul (1), lit. e) va avea următorul cuprins:

„e) promovează instalarea echipamentelor și sistemelor pentru utilizarea energiei electrice, încălzirii și răcirii din surse regenerabile de energie cu prevederea măsurilor de prevenire și reducere a impactului asupra stării de sănătate a populației”. la planificarea, proiectarea, construirea și renovarea zonelor industriale, comerciale sau rezidențiale;

după cuvintele „zonelor industriale” se completează cu textul ”, comerciale”;

la alineatul (1), lit. f) după cuvintele „zonelor industriale” se completează cu textul ”, comerciale”;

la alineatul (2), cuvintele ”Agenția pentru Eficiență Energetică” se substituie cu cuvintele ”instituția publică de suport”, iar după textul „evaluare a conformității,” se completează cu cuvintele „cu Secretariatul Comunității Energetice și”;

Articolul 14:

la alineatul (1)

la lit. a), după cuvântul ”energiei” se completează cu cuvintele ”din surse”;

la lit. b), cuvintele ”și pentru producerea biocarburantului care urmează a fi procurat de importatorii de produse petroliere principale” se exclude;

se completează cu literele b³) – b⁴) cu următorul cuprins:

”b³) instituie, documentează, conform prevederilor actelor normative în domeniul informatizării și resurselor informaționale de stat și în domeniul registrelor, și ține Registrul producătorilor de biocarburanți, cu luarea în considerare a categoriilor stabilite la art. 26⁷, alin. (1), lit. a)-d);

b⁴) instituie, documentează, conform prevederilor actelor normative în domeniul informatizării și resurselor informaționale de stat și în domeniul registrelor, și ține Registrul facilităților industriale locale de amestec a biocarburanților cu carburanți, cu luarea în considerare a categoriilor de biocarburanți stabilite la art. 26⁷, alin. (1), lit. a)-d);

lit. c) va avea următorul cuprins:

”c) elaborează și aprobă modelul contractului pentru diferențe, modelul contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile, condițiile de procurare a energiei electrice de la prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile – incluse în anexă la contractul de furnizare a energiei electrice, semnat în condițiile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, modelul contractului de furnizare a energiei electrice din surse regenerabile;”;

se completează cu literele c¹) – c²) cu următorul cuprins:

„c¹) elaborează și aprobă clauzele obligatorii la contractul pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile direct de la producător, precum și clauzele obligatorii ale contractului pentru tranzacții inter-pares;”

c²) elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea comunităților de energie din surse regenerabile, luând în considerare principiile stabilite la art. 39⁴;”

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) implementează măsurile prevăzute la art. 26⁷, alin. (3), lit. a) și b) prin stabilirea, în conformitate cu Planul național integrat privind energia și clima și traiectoria orientativă trasată de acesta, a cantităților și cotelor minime anuale de biocarburanți care urmează să fie achiziționate în mod obligatoriu de către importatorii de produse petroliere principale de la producătorii locali, în funcție de cota-parte deținută de aceștia pe piața produselor petroliere principale, și după caz, din import, pentru a fi utilizați în amestecul produselor petroliere principale, astfel încât să fie realizat obiectivul național privind ponderea energiei din surse regenerabile utilizate în transporturi.”

se completează cu literele f¹) și g¹) cu următorul cuprins:

„f¹) delegă un reprezentant pentru participare în calitate de membru în Comisia de licitație;

g¹) stabilește prețuri plafon de comercializare pentru biocarburanții produși local, pe categoriile stabilite la art. 26⁷, alin. (1), lit. a)-d), în corespundere cu prețul de comercializare a biocarburanților pe piețele europene, care urmează a fi considerate în contextul obligației importatorilor de produse petroliere principale de procurare a biocarburanților produși local;

lit. h) va avea următorul cuprins:

”h) monitorizează respectarea de către importatorii de produse principale a obligațiilor stabilite prin prezenta lege, inclusiv a obligației de procurare a biocombustibililor produși local, și/sau din import, și de plasare pe piață a produselor petroliere cu o cotă prestabilită de biocombustibili, în conformitate cu prevederea de la lit. e), și aplică sancțiuni în cazurile prevăzute la art. 29 alin. (3) și la art. 8 alin. (7);”

la alineatul (2), după cuvintele „din practica internațională” se completează cu „și locală”.

Articolul 16:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

”(1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, în cooperare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, instituția publică de suport, autoritățile publice locale, adoptă și implementează documente normative în domeniul construcțiilor care promovează eficiența energetică și consumul de energie din surse regenerabile în construcții.”

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

”(2) Prin documentele normative în construcții, Guvernul și autoritățile administrației publice locale promovează sistemul eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, utilizarea echipamentelor și a sistemelor de încălzire și răcire pe bază de energie din surse regenerabile, care realizează o reducere semnificativă a consumului de energie și întreprind măsuri necesare pentru a promova echipamentele și sistemele ce corespund prevederilor art. 24 din prezenta lege, și art. 24 din Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică;

la alineatul (3), cuvintele „actele normative în domeniu” se substituie cu cuvintele ”Legea privind performanța energetică a clădirilor.”;

alineatul (4) se abrogă.

Articolul 17:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

”(1) Guvernul și autoritățile administrației publice locale, în activitățile de urbanism și amenajare a teritoriului, promovează sistemul eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire și cogenerarea de înaltă eficiență, în sensul Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică, prin implementarea rezultatelor evaluării ample a potențialului național de punere în aplicare a cogenerării de înaltă eficiență și a sistemului eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, elaborată în conformitate cu art. 24 a Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică;”

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

”(2) La planificarea, proiectarea, construirea și/sau renovarea zonelor industriale, comerciale sau rezidențiale, autoritățile administrației publice locale promovează și, după caz asigură, în limita atribuțiilor și competențelor deținute, o combinare optimă a tehnologiilor și echipamentelor de eficiență înaltă, de valorificare a energiei din surse regenerabile, a sistemelor eficiente de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, în conformitate cu prevederile și obligațiile stabilite în prezenta lege, Legea nr. 92/2014 privind energia termică și promovarea cogenerării și Legea privind performanța energetică a clădirilor.”

se completează cu alin. (6) cu următorul cuprins:

„(6) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi sau al doilea, sau de nivel special, în coordonare cu instituțiile naționale/locale interesate, la eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare, în calitate de emitenți și în conformitate cu prevederile Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, pentru blocurile locative noi, clădirile cu destinație mixtă sau alt tip de clădiri noi, după cum sunt specificate în art. 3, alin. (2) a Legii privind performanța energetică a clădirilor, țin cont de prevederile art. 26⁶, alin. (8).”

Articolul 18 va avea următorul cuprins:

”**Articolul 18.** Atribuțiile Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor

Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor efectuează supravegherea pieței biocombustibilului solid, sub aspectul asigurării calității produselor plasate pe piață, în conformitate prevederile art. 26 și Regulamentul cu privire la biocombustibilul solid, aprobat de Guvern.”

Articolul 21:

la alin (1), cuvintele ”și producerea biocarburantului ce urmează a fi procurat de importatorii de produse petroliere principale” se exclud;

alin. (6) și (7) se abrogă;

Articolul 24 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 24.** Cerințe tehnice în domeniul energiei din surse regenerabile

(1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică definesc și aprobă, conform competențelor, cerințele tehnice și, după caz, documente normative și normativ-tehnice, pentru echipamentele și sistemele care produc energie din surse regenerabile, conform legislației cu incidență în domeniul energiei electrice, energiei termice, gazelor naturale, performanței energetice a clădirilor, pentru a beneficia de schemele de sprijin stabilite de prezenta lege.

(2) La elaborarea cerințelor tehnice se țin cont de standardele naționale și internaționale, inclusiv etichete ecologice, etichete energetice, alte sisteme de

referințe tehnice stabilite, după caz, de organismele de standardizare, precum și de cerințele tehnice aplicate în rețelele interconectate la nivel european de energie electrică și de gaze naturale.

(3) Programele de finanțare a proiectelor de valorificare a energiei din surse regenerabile, implementate din mijloace bugetare și/sau din surse externe, inclusiv de instituția publică de suport, conform prevederilor de la art. 13, alin. (1), lit. a¹), promovează adoptarea tehnologiilor cu o performanță energetică înaltă.

Articolul 25:

Denumirea articolului va avea următorul cuprins:

”Articolul 25. Asigurarea calității și durabilității energiei electrice și termice din surse regenerabile, a biogazului și a biocarburanților”

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Calitatea energiei electrice din surse regenerabile, a energiei termice din surse regenerabile, a biogazului ce urmează a fi livrat în rețelele de gaze naturale și a biocarburantului ce urmează a fi procurat de importatorii de produse petroliere principale este asigurată în conformitate cu cerințele tehnice și indicatorii de calitate stabiliți în concordanță cu normele privind racordarea la rețea, producția, distribuția și tehnologia de consum și criteriile de durabilitate stabilite față de biocarburanți, biolichide și combustibili de biomasă, precum și în temeiul legilor speciale.”

se completează cu alin. (3) - (5) cu următorul cuprins:

„(3) Activitatea de producere a biocarburantului ce urmează a fi procurat de importatorii de produse petroliere principale sau, la decizia producătorului este exportată pe piețele externe, precum și activitatea de amestec a biocarburantului cu carburant, este desfășurată după înregistrarea solicitanților în Registrul stabilit conform art. 14, alin. (1), lit. b³) și b⁴) și ținut în conformitate cu un regulament elaborat și aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(4) Conformitatea biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă plasate pe piață este atestată prin documentele de confirmare emise în cadrul schemei/schemelor voluntare de certificare a biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă, stabilite sau recunoscute în conformitate cu prezenta lege și alte acte normative.

(5) Conformitatea și calitatea amestecului de biocarburant cu carburant plasat pe piață, produs local sau importat din statele membre UE, sunt atestate prin documentele care demonstrează conformitate și calitatea acestora, prevăzute de actele normative naționale și, după caz, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 26 va avea următorul cuprins:

”Articolul 26. Asigurarea calității biocombustibilului solid

(1) Plasarea pe piață a biocombustibilului solid are loc în strictă corespundere cu cerințele de calitate stabilite în Regulamentul cu privire la biocombustibilul solid.

(2) Plasarea pe piață a biocombustibilului solid se face doar cu deținerea informației privind calitatea produsului (etichetei).

(3) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi sau al doilea, sau de nivel special, la desfășurarea procedurilor de achiziții publice pentru procurarea biocombustibilului solid, solicită prezentarea în cadrul procedurii de către producătorul/producătorii de biocombustibil solid a etichetei produsului, întocmită în conformitate cu Regulamentul cu privire la biocombustibilul solid.

Se completează cu articolele 26¹ și 26² cu următorul cuprins:

„**Articolul 26¹**. Criterii de durabilitate

(1) Criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră sunt stabilite în Regulamentul privind criteriilor de durabilitate pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă, aprobat de Guvern.

(2) Energia din biocarburanți, biolichide și combustibili de biomasă, produși din biomasă agricolă și biomasă forestieră, sau din deșeurile și reziduurile provenite de pe terenuri agricole, indiferent dacă biocarburanții, biolichidele și biomasa au fost obținute/produse și, respectiv, cultivate, în Republica Moldova sau în afara acesteia, este luată în considerare în scopurile specificate la lit. a) - c) numai dacă sunt îndeplinite criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în Regulamentul aprobat în conformitate cu alin. (1):

a) de a contribui la atingerea obiectivelor naționale pentru un anumit orizont de timp, după cum sunt stabilite în Planul național integrat privind energia și clima;

b) de a determina și măsura respectarea obligației referitoare la consumul de energie din surse regenerabile, inclusiv a obligațiilor prevăzute de prezenta lege;

c) de a stabili eligibilitatea producătorului de biocombustibili de a beneficia de sprijin financiar pentru producerea de biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă.

(3) La elaborarea Regulamentului privind criteriilor de durabilitate pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă, Guvernul stabilește condiții adiționale pentru produsele menționate la alin. (2) în vederea contabilizării și luării în considerare în scopurile menționate la lit. a) – c) ale acestuia:

a) pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă produși din biomasă agricolă – condiții în raport cu materiile prime ce provin de pe terenuri bogate în biodiversitate, terenuri cu stocuri mari de carbon, terenuri care anterior au deținut statutul de turbării;

b) pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă produși din biomasă forestieră – condiții care ar reduce riscul de utilizare a biomasei

forestiere obținute printr-un proces de producție nedurabil, care ar asigura respectarea unui set de criterii prestabilite referitoare la exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură;

(4) Prin derogare de la alin. (2), instalațiile care utilizează combustibili din biomasă pentru producerea de energie electrică, încălzire și răcire sunt obligate să respecte criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în Regulamentul privind criteriilor de durabilitate pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă în vederea considerării energiei acestora în scopurile menționate la lit. a) – c) ale alin. (2), în condițiile în care puterea termică nominală totală a acestora este egală cu sau mai mare de 20 MW, în cazul biocombustibililor solizi și cu o putere termică nominală totală egală sau mai mare de 2 MW, în cazul combustibililor din biomasă gazoși.

(5) Energia electrică din combustibili din biomasă se ia în considerare în scopurile menționate la alin. (2) lit. a) - c), în condițiile în care sunt îndeplinite una sau mai multe dintre următoarele cerințe:

a) este produsă în instalații cu o putere termică nominală totală mai mică de 50 MW;

b) pentru instalațiile cu o putere termică totală nominală cuprinsă între 50 și 100 MW, este produsă prin utilizarea cogenerării de înaltă eficiență, iar pentru instalațiile de producere doar a energiei electrice (centrale termoelectrice), este atinsă o performanță energetică asociată cu cele mai bune tehnici disponibile, în sensul Legii 227/2022 privind emisiile industriale;

c) pentru instalațiile cu o putere termică nominală totală mai mare de 100 MW, este produsă prin utilizarea cogenerării de înaltă eficiență, iar pentru instalațiile de producere doar a energiei electrice (centrale termoelectrice), este produsă în condițiile unui randament net-electric de cel puțin 36%;

d) este produsă prin aplicarea captării și stocării CO² din biomasă.

(6) Pentru situațiile menționate alin. (5), lit. a) - c), instalațiile de producere doar a energiei electrice (centrale termoelectrice) pot fi considerate doar în condițiile în care acestea nu utilizează combustibili fosili în calitate de combustibil principal și doar dacă utilizarea cogenerării de înaltă eficiență nu este fezabilă.”

Articolul 26². Verificarea conformității biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă cu criteriile de durabilitate

(1) Verificarea conformității biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă cu criteriile de durabilitate are loc în conformitate cu prevederile prezentului articol și a Regulamentului privind criteriile de durabilitate pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă.

(2) În vederea considerării biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă în scopurile prevăzute la articolul 26¹, alin. (2), producătorii de biocombustibili trebuie să îndeplinească criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

(3) În vederea implementării prevederii de la alin. (2), producătorii de biocombustibili utilizează un sistem de echilibrare a masei care:

a) permite amestecarea loturilor de materii prime sau combustibili cu caracteristici diferite de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră;

b) permite amestecarea loturilor de materii prime cu conținut energetic diferit pentru prelucrare ulterioară;

c) solicită ca un amestec să fie însoțit de informații privind caracteristicile de durabilitate și dimensiunile loturilor menționate la lit. a);

d) asigură că suma tuturor loturilor scoase dintr-un amestec este descrisă în aceeași cantitate și prin aceleași caracteristici de durabilitate ca suma loturilor adăugate la amestec și necesită ca echilibrul să fie realizat pe o perioadă adecvată;

e) se asigură că fiecare lot este contabilizat o singură dată în consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile, sau după caz în consumul final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire, sau în consumul final de energie din surse regenerabile în sectorul transporturilor;

f) furnizează informații cu privire la faptul dacă a beneficiat de sprijin pentru producerea respectivelor loturi.

(4) Producătorii de biocombustibili au obligația de a asigura, în conformitate cu prevederile Regulamentului menționat la alin. (1), următoarele:

a) prezentarea, în adresa Agenției de Mediu, a informațiilor cu privire la respectarea criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și să pună la dispoziția acesteia datele relevante care au fost utilizate pentru pregătirea acestor informații;

b) organizarea evaluărilor anuale independente a informațiilor transmise conform lit. a) și furnizarea dovezilor că evaluare este efectuată în termenii stabiliți în Regulamentul menționat la alin. (1). Evaluarea independentă trebuie să confirme că sistemele utilizate sunt exacte, fiabile și protejate de falsificare. Atunci când se efectuează o evaluare independentă, se estimează frecvența de eșantionare, metodologia și fiabilitatea datelor.

(5) Informațiile aferente implementării obligației de la alin. (3) sunt prezentate într-o formă standardizată Agenției de Mediu conform alin. (4), și includ date adecvate și relevante aferente biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă cu privire la măsurile luate pentru a proteja solul, apa și aerul, pentru a restabili solul degradat și pentru a evita consumul excesiv de apă în teritoriile cu deficit de apă.

(6) Obligațiile prevăzute de prezentul articol sunt îndeplinite de producătorii de biocombustibili indiferent de originea geografică a biomasei din care sunt produși biocarburanții, biolichidele și combustibilii din biomasă, inclusiv dacă este importată.

(7) Producătorii de biocombustibili se asigură că materiile prime și biocarburanții, biolichidele și combustibilii din biomasă respectă criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prin obținerea

documentelor de confirmare emise în cadrul schemelor voluntare aprobate de Guvern, sau schemelor naționale sau internaționale aprobate sau recunoscute de autoritățile competente.

Se completează cu Capitolul IV¹ cu următorul cuprins:

”Capitolul IV¹.

**CONSUMUL DE ENERGIE DIN SURSE REGENERABILE
PENTRU ÎNCĂLZIRE ȘI RĂCIRE**

”Articolul 26³ Creșterea consumului de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire

(1) Guvernul promovează politici în vederea creșterii consumului de energie din surse regenerabile în economia națională, în scopul încălzirii și răcirii, stabilind o traiectorie orientativă de creștere a ponderii energiei din surse regenerabile utilizată în acest scop. Ponderea energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire se calculează în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile.

(2) Sistemele de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire contribuie la creșterea ponderii energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire, potrivit alin. (1), prin creșterea consumului de energie din surse regenerabile, căldurii și răcirii reziduale utilizate.

(3) În cazul în care nu este atinsă creșterea medie anuală stabilită în conformitate cu alin. (1), instituția publică de suport prezintă informații cu privire la evoluția real înregistrată în raportul cu privire la implementarea Planului național integrat privind energia și clima și furnizează Secretariatului Comunității Energetice, prin intermediul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei detalii cu privire la motivele evoluției limitate înregistrate, inclusiv detalii cu privire la implementarea măsurilor stabilite la art. 26⁴.

(4) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei evaluează, cu suportul instituției publice de suport, potențialul utilizării energiei din surse regenerabile și al căldurii și răcirii reziduale pentru încălzire și răcire. Evaluarea include analiza spațială a zonelor potrivite pentru implementarea cu risc ecologic scăzut și estimarea potențialului pentru proiecte casnice la scară mică și va fi inclusă în evaluarea amplă a potențialului național de punere în aplicare a cogenerării de înaltă eficiență și a sistemului eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, realizată în conformitate cu prevederile art. 24, alin. (1) a Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Articolul 26⁴. Măsuri pentru creșterea consumului energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire

(1) Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește, în Planul național

integrat privind energia și clima și alte documente de politici, măsuri pentru stimularea utilizării energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire, inclusiv asigurarea faptului că sistemele de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire contribuie la creșterea consumului de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire, după cum este stabilit în art. 26³.

(2) Măsurile stabilite în conformitate cu alin. (1) urmăresc să acorde prioritate celor mai eficiente tehnologii disponibile, accesibile tuturor consumatorilor finali, în special celor din gospodăriile cu venituri mici sau vulnerabile.

(3) Măsurile stabilite în conformitate cu alin. (1) sunt stabilite pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii și în conformitate cu prevederile Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

(4) Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, stabilește măsuri de stimulare pentru instalarea, în clădiri, a sistemelor eficiente de încălzire și răcire ce utilizează energia din surse regenerabile și înlocuirea instalațiilor de încălzire pe bază de combustibili fosili.

(5) Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește măsuri de stimulare a utilizării energiei din surse regenerabile sau a căldurii și răcirii reziduale în procesele industriale de încălzire și răcire.

„Articolul 26⁵. Sistemele de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire

(1) Unitățile termoenergetice, în sensul Legii 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, conectează la rețeaua termică instalațiile producătorilor și procură, de la aceștia sau după caz de la furnizori, energia termică sau frigul produs din surse regenerabile de energie, căldura sau frigul rezidual, energia termică sau frigul produse prin cogenerarea de înaltă eficiență.

(2) O unitate termoenergetică poate refuza conectarea instalațiilor producătorilor și/sau procurarea resurselor energetice, după cum este stabilit în alin. (1), în următoarele condiții:

a) sistemul este lipsit de capacitatea necesară din cauza altor producători de energie termică sau frig rezidual, energie termică sau frig din surse regenerabile de energie sau energie termică sau frig produse prin cogenerare de înaltă eficiență;

b) energia termică sau frigul de la un furnizor terț nu întrunește parametrii tehnici necesari pentru conectarea și asigurarea funcționării fiabile și sigure a sistemului de alimentare centralizată cu energie termică sau sistemul centralizat de răcire; sau

c) unitatea termoenergetică demonstrează că asigurarea accesului la rețea ar duce la o creștere excesivă a costurilor pentru energie termică sau frigul

pentru consumatorii finali, în comparație cu costurile utilizării surselor existente de producere a energiei termice sau frigului.

(3) Atunci când o unitate termoelectrică refuză conectarea instalațiilor unui producător de energie termică sau frig în conformitate cu alin. (2), aceasta trebuie să furnizeze informații producătorului și Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la motivele refuzului, precum și condițiile care trebuie îndeplinite și măsurile care trebuie implementate la nivel de rețea termică pentru a permite racordarea acestuia sau procurarea de către unitatea energetică a energiei termice din surse regenerabile, produse prin cogenerare de înaltă eficiență, căldurii sau frigului rezidual.

(4) Unitățile termoelectrice care gestionează sisteme de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, sunt exceptate de obligația stabilită la alin. (1), dacă sistemele gestionate sunt descrise de următoarele performanțe sau caracteristici:

a) sunt sisteme eficiente de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire;

b) sunt sisteme eficiente de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire care exploatează centrale electrice de termoficare în regim de cogenerare de înaltă eficiență;

c) sunt sisteme de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire care, în baza planurilor și conceptelor de dezvoltare, sprijinite, după caz, de planurile investiționale aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, ar deveni sisteme eficiente de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire către un orizont prestabilit de timp;

d) sunt sistem de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire cu o putere termică nominală totală sub 20 MW.

(5) Unitatea termoelectrică descrie și publică pe pagina web oficială condițiile și procedurile de conectare la rețeaua termică și achiziționare a energiei termice și frigului din surse regenerabile de energie, produse prin cogenerare de înaltă eficiență, căldurii sau frigului rezidual, în conformitate cu un regulament aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(6) Unitățile termoelectrice care gestionează sisteme de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire care nu corespund criteriilor stabilite față de un sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, în sensul Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică, au obligația elaborării, aprobării și publicării pe paginile web oficiale a unor planuri de măsuri pentru îmbunătățirea performanțelor în vederea corespunderii criteriilor înaintate față de un sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire.

(7) Planul de măsuri menționat la alin. (6) include:

a) o analiză a potențialului surselor de energie termică din surse regenerabile și a excesului de energie termică din sistem, cauzat din motive precum ar fi reducerea pierderilor de energie termică în sistem, optimizarea

funcționării sistemului, scăderea temperaturii de încălzire necesare la consumatorul final, și alte măsuri cu impact similar;

b) o analiză a altor opțiuni care direct sau indirect permit sau accelerează creșterea ponderii surselor de energie din surse regenerabile și a excesului de energie termică din sistem;

c) o evaluare a potențialului sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire de a participa la piața energiei electrice de echilibrare, de a presta servicii de sistem, inclusiv prestarea serviciului de răspuns la cerere și stocarea excesului de energie electrică produse prin valorificarea surselor regenerabile, elaborată de unitatea termoelectrică în cooperare cu operatorii de sistem, în sensul Legii 107/2016 cu privire la energia electrică;

d) evaluarea rentabilității și fezabilității, din punct de vedere a costurilor, a exploatării potențialului și resurselor descrise;

e) măsuri și activități de creștere a ponderii energie din surse regenerabile și a excesului de energie termică în distribuția de energie termică și frig, inclusiv estimarea costurilor investițional necesare și stabilirea termenilor de implementare;

f) măsuri și activități pentru atingerea și menținerea unei performanțe energetice înalte a sistemului de alimentare centralizată cu energie termică, inclusiv estimarea costurilor investiționale necesare și stabilirea termenilor de implementare;

g) un sumar al măsurilor planificate și alte informații relevante.

(8) În procesul de elaborare a Planului de măsuri, conform alin. (6), dar până la aprobarea acestuia de unitatea termoelectrică, unitatea are obligația solicitării și considerării avizului operatorului sistemului de transport a energiei electrice și/sau operatorului de sistem la infrastructura căruia/căroră sunt racordate instalațiile de producere a unității termoelectrice, în vederea utilizării optime a posibilităților tehnice de furnizare de către acestea a serviciilor de sistem în urma implementării măsurilor planificate.

Articolul 26⁶. Drepturile și obligațiile consumatorilor finali de energie termică și de răcire

(1) Unitățile termoelectrice, sau după caz, furnizorii de energie în cadrul sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire trebuie să pună la dispoziția consumatorilor finali informații privind performanța energetică a sistemului și ponderea energiei din surse regenerabile în cadrul acestuia cel puțin odată pe an, prin intermediul paginilor web oficiale, a facturii pentru energie termică, la cererea consumatorilor finali sau într-un alt mod ușor accesibil.

(2) Consumatorii finali de energie, casnici sau non-casnici, din cadrul unui sistem de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, care nu întrunește criteriile unui sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire sau nu devine astfel către termenul aprobat în conformitate

cu art. 26⁵, alin. (4), lit. c), au dreptul de a se deconecta de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, numai la nivelul întregului bloc locativ sau întregii clădiri, după cum sunt specificate în art. 3, alin. (2) a Legii privind performanța energetică a clădirilor, prin rezilierea sau modificarea contractului încheiat cu furnizorul, pentru a produce încălzire sau răcire pentru acoperirea propriului consum din surse regenerabile de energie. Fezabilitatea tehnică și economică a deconectării de la un sistem de alimentare centralizată și procedura propriu-zisă de deconectare are loc conform și în condițiile stabilite de Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

(3) Orice bloc locativ nou, clădiri cu destinație mixtă sau alt tip de clădiri noi, după cum sunt specificate în art. 3, alin. (2) a Legii privind performanța energetică a clădirilor, sunt conectate în mod obligatoriu la sistemele eficiente de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, sau la cele care conform prevederii de la art. 26⁵, alin. (4), lit. c) ar deveni astfel către orizontul de timp stabilit în conformitate cu prezenta lege, în condițiile Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

(4) Prin derogare la prevederea de la alin. (3), investitorii pot opta pentru o soluție alternativă de alimentare cu energie termică și frig a clădirii ce urmează a fi construite, în condițiile în care demonstrează că ar atinge o performanță energetică semnificativ mai bună, urmând să respecte cerințele minime de performanță energetică și de consum a energiei din surse regenerabile după cum sunt stabilite în conformitate cu prevederile Legii privind performanța energetică a clădirilor și Planul național pentru creșterea numărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. Demonstrarea fezabilității soluției alternative de către investitor este asigurată în conformitate cu condițiile stabilite în Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării sau, în condițiile în care certificate de performanță energetică sunt disponibile pentru opțiunile analizate, eliberate în conformitate cu prevederile Legii 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, evaluarea opțiunilor poate avea loc în baza acestora.

Se completează cu Capitolul IV² cu următorul cuprins:

”Capitolul IV².

CONSUMUL DE ENERGIE DIN SURSE REGENERABILE ÎN TRANSPORTURI

Articolul 26⁷. Creșterea consumului energiei din surse regenerabile în sectorul transporturi

(1) Guvernul stabilește, prin intermediul Planului național integrat privind energia și clima, ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final de energie în sectorul transporturi, calculat în baza următoarelor componente:

a) ponderea biocombustibililor și a biolichidelor, precum și a combustibililor din biomasă consumați în transporturi, produși din culturi alimentare și furajere;

b) ponderea biocarburanților și biogazului produși din ulei de gătit uzat și grăsimi animale;

c) ponderea biocarburanților avansați și biogazului produși din materia primă specificată în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile;

d) ponderea biocarburanților, biolichidelor sau combustibililor din biomasă produși din culturi alimentare și furajere, care prezintă riscuri ridicate din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor, și anume prin extinderea semnificativă a suprafeței de producție în detrimentul terenurilor care stochează cantități ridicate de carbon, cu excepția cazului în care acestea sunt certificate ca fiind biocarburanți, biolichide sau combustibili din biomasă care prezintă riscuri reduse din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor.

(2) Ponderea energiei din surse regenerabile în sectorul transporturi este calculat în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile.

(3) Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește și promovează, după caz în Planul național integrat privind energia și clima și alte documente de politici, măsuri pentru dezvoltarea industriei naționale de producere a biocarburanților și stimularea utilizării energiei din surse regenerabile în sectorul transporturi, considerând următorul set minim de măsuri:

a) impunerea, importatorilor de produse petroliere principale, a obligații de comercializare/plasare pe piață a carburantului în amestec cu un anumit procent/ cantitate de biocarburant, în mod prioritar produs local, și/sau de import (inclusiv deja în compoziția produselor petroliere principale la importul acestora), inclusiv măsuri de asigurare a conformității, asigurându-se că sunt luate în considerare gradele de maturitate ale diferitelor tehnologii și costurile aferente acestora;

b) obligarea importatorilor de produse petroliere principale să asigure respectarea cerințelor privind cotele/ cantitățile minime de amestec a biocarburanților în carburanții comercializați spre consum final, conform art. 26⁷, alin. (1);

c) adoptarea unei scheme voluntare naționale de certificare a biocarburanților produși local, de recunoaștere a documentelor care confirmă calitatea acestora (precum sunt certificatele de conformitate, declarațiilor de conformitate, rapoartelor de inspecție, rapoartelor de încercări eliberate de organisme de inspecție sau laboratoare acreditate în UE) în cazul importului lor, cu luarea în considerare a piețelor de pe care sunt importate;

d) adoptarea unei scheme de sprijin și/sau stimulare a dezvoltării, în conformitate cu Legea nr. 139/2012 privind ajutorul de stat, a instalațiilor de

producere a biocarburanților, a instalațiilor de producere a amestecurilor de carburanți cu biocarburanți;

e) stabilirea cerințelor minime pentru achizițiile publice de vehicule noi de către autoritățile administrației publice centrale, autoritățile și instituțiile din subordinea acestora sau în care primele au calitatea de fondator, de către autoritățile administrației publice locale;

f) stabilirea cerințelor minime pentru achizițiile publice de mijloace de transport public, desfășurate de către autoritățile administrației publice locale;

g) adoptarea unei scheme de sprijin și/sau stimulare a achiziționării de vehicule electrice, în conformitate cu Legea nr. 139/2012 privind ajutorul de stat;

h) adoptarea, în urma desfășurării unor analize a oportunității și stabilirii rezultatului lor pozitiv, a unor politici de extindere a facilităților fiscale și scutirilor de taxe existente, atât de stat cât și locale, precum și dezvoltarea de noi politici de încurajare a mobilității individuale prietenoase mediului și vehiculelor electrice, bazate pe accizele la carburanți, taxele rutiere, taxele de mediu, accesul preferențial la benzile rezervate/speciale, locurile de parcare restricționată, și alte măsuri de încurajare aliniate la bunele practici internaționale;

i) desfășurarea campaniilor pentru creșterea gradului de conștientizare cu privire la beneficiile vehiculelor care utilizează energie din surse regenerabile, inclusiv vehiculele electrice.

Articolul 28:

se completează cu alin. (1¹) cu următorul cuprins:

”(1¹) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile, inclusiv prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, beneficiază de o procedura simplificată de racordare la rețea a centralei electrice de mică capacitate, prin intermediul unei notificări simplificate cu condiția ca stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice sunt menținute. Procedura de notificare simplificată este descrisă în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.”

Alin. (4) va avea următorul cuprins:

”(4) Pentru asigurarea unui acces eficient la rețele, operatorii sistemelor de transport, operatorii sistemelor de distribuție sînt obligați să ofere solicitanților informații concludente și obiective cu privire la racordare, în termenii și condițiile stabilite în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.”

Se completează cu alin. (4¹) și (4²) cu următorul cuprins:

”(4¹) Operatorul sistemului de transport sau operatorul sistemului de distribuție a energiei electrice, la eliberarea avizelor de racordare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie, percep din partea solicitantului a cărui unitate de generare depășește 200 kW, în conformitate cu condițiile și termenii stabiliți în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică,

o garanție de bună execuție, a cărei valoare este reglementată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.”

(4²) Operatorii de sistem eliberează avize de racordare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie ce urmează să fie instalate de beneficiarii mecanismului de contorizare netă sau prosumatori, în limitele cotele de capacitate, categoriilor de capacitate și, după caz, plafoanelor de capacitate, după cum sunt aprobate de Guvern în conformitate cu art. 10, lit. e¹);”

La alin. (6), după cuvintele „efectuează dezvoltarea în conformitate” se completează cu cuvintele „cu planurile de dezvoltare a rețelei elaborate și aprobate conform procedurilor stabilite de”;

aliniatul 7 se abrogă;

alineatul 8 va avea următorul cuprins:

„(8) Operatorul sistemului de transport și operatorii sistemelor de distribuție pot restricționa producția de energie electrică a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie doar ca acțiune de ultimă instanță necesară întru asigurarea securității și echilibrului sistemului electroenergetic național, securității funcționării rețelei de transport a energiei electrice, rețelei de distribuție a energiei electrice sau, după caz, a sistemelor de distribuție închise. În acest caz, operatorii de sistem notifică producătorii de energie din surse regenerabile, Furnizorul central de energie electrică și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu privire la măsurile întreprinse și indică măsurile corective pe care intenționează să le ia în vederea preîntâmpinării unor limitări pe viitor.”

se completează cu alin. (9) cu următorul cuprins:

(9) Cantitatea energiei electrice neproduse și nelivrate și a valorii compensației financiare pentru restricționarea producerii energiei electrice de centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie sunt determinate în baza unei metodologii elaborate și aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, care ia în considerare potențialele costuri și beneficii oferite de piața energiei electrice de echilibrare, inclusiv stocarea energiei electrice. Agenția stabilește, în Regulile pieței energiei electrice și în metodologia elaborată în conformitate cu prezentul aliniat, condițiile și situațiile în care anumite cantități de energie electrică sunt considerate neprodusă și nelivrată din cauza unor restricționări a producerii”

Articolul 29:

alin. (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Furnizorul central de energie electrică achiziționează de la producătorii eligibili mici, până la îndeplinirea condițiilor menționate la art.38¹, alin. (1), energia electrică produsă din surse regenerabile în condițiile specificate în Regulile pieței energiei electrice și la tarifele fixe aprobate în conformitate cu prezenta lege.”

Se completează cu alin. (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Până la îndeplinirea condițiilor menționate la art.38¹, alin. (1), Furnizorul central de energie electrică achiziționează de la producătorii eligibili mari energia electrică produsă din surse regenerabile în condițiile specificate în Regulile pieței energiei electrice și la prețurile stabilite în conformitate cu prezenta lege.”

alin. (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Furnizorii care furnizează energie electrică consumatorilor finali sunt obligați să achiziționeze energie electrică din surse regenerabile, de la Furnizorul central de energie electrică la prețurile reglementate, aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în cantitățile calculate conform Regulile pieței energiei electrice, proporțional cotelor-părți deținute de aceștia pe piața cu amănuntul, până la îndeplinirea condițiilor stabilite la art. 38¹, alin. (1)”

alin. (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Importatorii de produse petroliere principale sânt obligați să achiziționeze anual de la producătorii locali, în mod prioritar, cantitățile de biocarburanți care urmează să fie utilizați în amestecul produselor petroliere principale sau, în cazul insuficienței sau lipsei acestora, să-și onoreze parțial sau total, din contul importului, obligația de comercializare pe piața carburanților a amestecurilor ce includ cotele minime anuale de biocarburanți stabilite de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu art. 14, alin. (1), lit. e). Pentru nerespectarea obligației stabilite în prezentul alineat, importatorii de produse petroliere principale sînt pasibili de a fi sancționați de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu sancțiune financiară în valoare de maximum 5% din venitul anual obținut din comercializarea produselor petroliere principale, conform procedurii stabilite la art. 20 din Legea cu privire la energetică.”

Alin. (4) se abrogă.

Articolul 30:

Alin. (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Furnizorul central de energie electrică desemnat de Guvern în vederea îndeplinirii funcțiilor și atribuțiilor stabilite în conformitate cu prezenta lege și Legea 107/2016 cu privire la energia electrică, acționează în conformitate cu regulile de guvernare corporativă, dispune de credibilitate financiară, așa cum este definită la alin. (1¹) și (1²), ține în sistemul său de contabilitate conturi contabile separate pentru fiecare dintre activitățile economice desfășurate și evită subvenționarea încrucișată dintre acestea.”

se completează cu alin. (1¹) – (1⁴) cu următorul cuprins:

„(1¹) Furnizorul central de energie electrică dispune de mijloace financiare (lichidități) echivalente plăților prognozate aferente producătorilor eligibili mari stabiliți în cadrul procedurilor de licitații și producătorilor eligibili mici, pentru o perioadă de o lună, în conformitate cu contractele semnate.

(1²) Furnizorul central de energie electrică deschide și gestionează un cont bancar dedicat operării de transferuri de mijloace financiare aferente schemei de sprijin, prin intermediul căruia va desfășura sau va determina să fie efectuate următoarele activități:

a) perceperea prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile de la furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali;

b) efectuarea plăților către producătorii eligibili în conformitate cu termenii și condițiile prevăzute în contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile, precum și contractele pentru diferențe, din momentul semnării acestora;

c) colectarea necesarului de mijloace financiare (lichidități) și a altor resurse financiare în vederea sprijinirii financiare a energiei electrice regenerabile în condițiile prevăzute de prezenta lege.

(1³) Mijloacele financiare colectate pe contul bancar dedicat al Furnizorului central de energie electrică, stabilit în conformitate cu alin. (1²), sunt destinate achitării cantităților de energie electrică procurate de la producătorii eligibili mari și mici, în conformitate cu termenii și condițiile contractelor semnate cu aceștia.”

(1⁴) Furnizorul central de energie electrică utilizează mijloacele financiare (lichidități) în vederea onorării angajamentelor sale financiare față de producătorii eligibili mari și mici, conform termenilor și condițiilor stabilite în contractele semnate cu aceștia, în cazul în care furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali nu-și onorează obligațiile de plată a energiei electrice produsă din surse regenerabile.”

la alineatul (2) lit. a) va avea următorul cuprins:

„a) încheie, în termenele și condițiile stabilite de Regulamentul privind organizarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil, contracte reglementate pentru achiziționarea energiei produse din surse regenerabile și contracte pentru diferențe cu producătorii eligibili mari, în conformitate cu modelele de contracte elaborate și aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;”

La alineatul (2)

se completează cu lit. (a¹) cu următorul cuprins:

„(a¹) încheie, în termenele și condițiile stabilite de Regulamentul privind confirmarea statutului de producător eligibil, contracte reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile cu producătorii eligibili mici, în conformitate cu modelul contractului elaborat și aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, și achiziționează de la aceștia energia electrică produsă din surse regenerabile în condițiile specificate în Regulile pieței energiei electrice, la tarifele fixe stabilite potrivit prezentei legi;”

lit. e) va avea următorul cuprins:

”e) determină cantitățile lunare de energie electrică care urmează a fi achiziționate de fiecare furnizor în funcție de cotele deținute pe piața energiei

electrice și prezintă Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică informația respectivă în condițiile și în termenele stabilite de către aceasta;

lit. f) va avea următorul cuprins:

”f) încheie contracte de furnizare a energiei electrice din surse regenerabile cu furnizorii care furnizează energie electrică consumatorilor finali, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energia electrică și Regulile pieței energiei electrice;

se completează cu lit. (f¹) și (f²) cu următorul cuprins:

„(f¹) efectuează plata și decontarea obligațiilor financiare către producătorii eligibili, în conformitate cu clauzele contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile și, respectiv, contractelor pentru diferențe;”

(f²) este responsabilul grupului de echilibrare al producătorilor eligibili. La stabilirea existenței unei piețe pe parcursul zilei lichide este responsabilul grupului de echilibrare al producătorilor eligibili care, la cerere, își transferă obligațiile aferente responsabilității de echilibrare furnizorului central;

literele g) și h) se abrogă;

se completează cu lit. (i¹) – (i³) cu următorul cuprins:

„(i¹) gestionează contul bancar dedicat stabilit în conformitate cu alin. (1²) în scopul decontării obligațiilor financiare față de producătorii eligibili conform contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile și, respectiv, contractelor pentru diferențe, precum și pentru decontarea plăților aferente achitării prețurilor reglementate pentru energia electrică din surse regenerabile;

(i²) calculează necesitățile și gestionează cerințele de mijloace financiare (lichidități) stabilite în conformitate cu prevederile alin. (1¹), care sunt obținute din partea furnizorilor de energie electrică pe parcursul unei perioade de 12 luni;

„(i³) colectează plățile pentru energia electrică din surse regenerabile de la fiecare furnizor de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali pentru perioada de gestiune, proporțional cotelor-părți a acestora pe piața cu amănuntul, și prezintă informațiile Agenției în condițiile și în termenele stabilite de aceasta. Aplică penalități furnizorilor de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali pentru întârzierea plăților în conformitate cu termenii și condițiile contractelor de achiziționare a energiei electrice;”

La alin. (4), cuvintele „și centralele de termoficare urbane” se exclud.

se completează cu alin. (5) și (6) cu următorul cuprins:

„(5) În cazul în care Furnizorul central de energie electrică este desemnat să asigure operarea/ gestiunea unor instalații sau sisteme de stocare, atunci:

a) activitatea reglementată se desfășoară în cadrul unui grup de echilibrare distinct;

b) pentru fiecare activitate se utilizează un cont bancar separat și mijloace financiare distincte.

(6) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni* și ale Legii nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, veniturile suplimentare obținute de Furnizorul central de energie electrică în conformitate cu art. 38¹, alin. (2¹) și mijloacele financiare (lichiditățile) colectate în conformitate cu art. 30, alin. (1¹), nu sunt tratate ca profit și, respectiv, nu sunt supuse procedurii de plată a dividendelor sau defalcărilor din profit.”

Se completează cu articolul 30¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 30¹.** Prețul reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile

(1) Costurile aferente schemelor de sprijin și activității Furnizorului central de energie electrică sunt recuperate prin intermediul prețului reglementat aprobat de Agenție conform art. 30 alin. (3) pentru energia electrică din surse regenerabile, impus și achitat de toți furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali.

(2) Prețul reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile se calculează de către Furnizorul central de energie electrică conform metodologiei elaborate și aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, se aprobă de Agenție și se aplică cantităților de energie electrică repartizată furnizorilor de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali, în conformitate cu algoritmul prevăzut în Regulele pieței energiei electrice.

(3) În prețul reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile se includ:

a) costuri aferente achiziționării obligatorii a energiei electrice din surse regenerabile de la producătorii eligibili, inclusiv costurile aferente plății primelor variabile conform contractelor pentru diferențe;

b) costuri aferente compensării financiare a producătorilor eligibili pentru restricționările în producerea de energie electrică din surse regenerabile, dacă Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică nu stabilește recuperarea acestor costuri prin tariful pentru serviciile de transport sau de distribuție, sau prin intermediul pieței energiei electrice de echilibrare;

c) costurilor de echilibrare ale producătorilor eligibili, în limita intervalelor și limitelor stabilit în conformitate cu art. 37, alin. (7)-(11), pentru o perioadă de tranziție de până la stabilirea existenței unui nivel suficient de lichiditate pe piața energiei electrice pe parcursul zilei;

d) costuri aferente obligației de colectare și dispunere de mijloace financiare (lichidități) echivalente plăților prognozate producătorilor eligibili mari stabiliți în cadrul procedurilor de licitații și producătorilor eligibili mici, pentru perioadă de o lună, în conformitate cu contractele semnate cu aceștia;

e) costurile operaționale suportate de Furnizorul central de energie electrică în calitate de contra-parte în contractele pentru diferențe, contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse

regenerabile, costuri suportate cu organizarea licitațiilor pentru comercializarea garanțiilor de origine și pentru acoperirea costurilor administrative necesare întru implementarea prezentei legi.

(4) Furnizorii de energie electrică pot include echivalentul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile în prețurile de furnizare a energiei electrice propriilor săi consumatori finali.

Articolul 31:

La alin. (1), cuvântul "electrice" se exclude, iar cuvintele „furnizorul central de energie electrică” se substituie cu cuvintele "Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică”;

Alin. (2) va avea următorul cuprins:

”(2) Garanțiile de origine trebuie să fie emise, transferate și anulate în mod electronic, în conformitate cu un set de criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. Procedura de emitere, transfer, anulare și utilizare a garanției de origine, forma cererii pentru eliberarea unei garanții de origine și forma garanției de origine, modalitatea de utilizare a sistemului informațional al garanțiilor de origine, se stabilesc în regulamentul elaborat și aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.”

Alin. (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică emite garanția de origine la cererea producătorului de energie din surse regenerabile. În legătură cu emiterea garanțiilor de origine și pentru a confirma veridicitatea faptului că energia este produsă din surse regenerabile de energie, Agenția are dreptul să întreprindă sau, după caz să solicite operatorului sistemului de transport sau operatorului sistemului de distribuție relevant să efectueze verificări la centrala electrică sau unitatea de producție a producătorului în cauză.”

Alin. (4) va avea următorul cuprins:

„(4) O garanție de origine se emite de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în termen de 30 de zile de la data primirii cererii de la producătorul de energie din surse regenerabile. Pentru fiecare unitate de energie din surse regenerabile (1 megawatt-oră/ MWh) nu se emite mai mult de o garanție de origine, astfel încât aceeași unitate de energie din surse regenerabile de energie să fie considerată o singură dată.

se completează cu alin. (4¹)-(4⁴) cu următorul cuprins:

„(4¹) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică instituie, documentează, conform prevederilor actelor normative în domeniul informatizării și resurselor informaționale de stat și în domeniul registrelor, și ține Registrul garanțiilor de origine în scopul emiterii, transferului și anulării garanțiilor de origine.”

(4²) Registrul garanțiilor de origine este aliniat cu standardul SM EN 16325+A1 și cu Principiile și Regulile de Funcționare ale Sistemului European de Certificare a Energiei (SECE).

(4³) Registrul garanțiilor de origine este conectat la sistemul/registrul regional de garanții de origine instituit de Părțile Contractante cu suportul Secretariatului Comunității Energetice.

(4⁴) Costurile obiective și justificate suportate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în vederea operaționalizării Registrului garanțiilor de origine, emiterea și transferul acestora, sunt acoperite de utilizatorii sistemului informațional, prin intermediul unei plăți aprobate de Agenție. Gestionarea și operaționalizarea Registrului garanțiilor de origine de către Agenție este o activitate non-profit.”

la alin. (5):

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) sursa de energie din care a fost produsă unitatea de energie și perioada producerii acesteia (data inițială și data finală);

se completează cu lit. a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) precizarea faptului dacă garanția de origine se referă la energia electrică, la gaz, inclusiv hidrogen, sau încălzire și/sau răcire”

litera b) și d) vor avea următorul cuprins:

”b) identitatea, locul de amplasare, tipul și capacitatea centralei electrice sau unității de producere unde a fost produsă energia;

d) data la care centrala electrică sau unitatea de producție au fost date în exploatare;”

se completează cu alin. (6) cu următorul cuprins:

„(6) Garanțiile de origine pot fi transferate independent de comercializarea energiei produse la care se referă.”

Articolul 32:

Alin. (1) va avea următorul cuprins:

”(1) Garanțiile de origine pot fi utilizate în termen de 12 luni de la data producerii unității de energie corespunzătoare. După utilizare, garanțiile de origine se anulează automat.”

Alin. (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Garanțiile de origine se tranzacționează între producători și furnizori, sau alți participanți la piață, cu înregistrarea corespunzătoare a tranzacțiilor în Registrul garanțiilor de origine.”

Alin. (3) va avea următorul cuprins:

”(3) Furnizorii de energie, inclusiv de energie electrică, pot utiliza garanțiile de origine pentru a dovedi consumatorilor finali ponderea sau cantitatea de energie, inclusiv energie electrică din surse regenerabile în mixul de energie, inclusiv energie electrică furnizată de către aceștia.”

Se completează cu alin. (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Cantitatea de energie din surse regenerabile care corespunde garanțiilor de origine transferate de către un furnizor de energie, către un terț, se deduce din ponderea energiei din surse regenerabile în mixul său energetic.”

Alin. (4) va avea următorul cuprins:

”(4) Garanțiile de origine nu pot fi utilizate pentru a justifica atingerea obiectivului național în domeniul energiei din surse regenerabile, stabilit în conformitate cu art. 6, alin. (1), lit. b.”

alin. (6) va avea următorul cuprins:

”(6) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică examinează, în termen de 30 de zile, cererea menționată la alin. (5) și adoptă decizia privind recunoașterea unei garanții de origine emise de autoritățile statelor membre ale Uniunii Europene și de autoritățile Părților Contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice.”

se completează cu alin. (7) cu următorul cuprins:

„(7) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică refuză recunoașterea unei garanții de origine în măsura în care există îndoieli întemeiate cu privire la acuratețea, fiabilitatea și veridicitatea acesteia. Motiv de refuz îl constitui și nerecunoașterea reciprocă a garanțiilor de origine emise în conformitate cu legislația națională a statelor membre ale Uniunii Europene și/sau a Părților Contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va notifica organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și Secretariatul Comunității Energetice despre refuzul de a recunoaște garanția de origine și motivele refuzului.”

Se completează cu art. 32¹ și 32² cu următorul cuprins:

„**Articolul 32¹.** Garanțiile de origine pentru producătorii eligibili

(1) Valoarea de piață a unei garanții de origine pentru aceeași producție trebuie luată în considerare la stabilirea schemelor de sprijin în conformitate cu art. 34.

(2) În condițiile în care sprijinul financiar este oferit în cadrul unui proces competitiv de licitație, organizat în conformitate cu prevederile art. 35, se consideră că principiul stabilit la alin. (1) este respectat iar valoarea de piață a garanției de origine este luată în considerare în mod corespunzător. Garanția de origine este emisă către producătorul eligibil mare respectiv, inclusiv după expirarea perioadei de 15 ani pentru care a beneficiat de schema de sprijin.

(3) În cazul producătorului eligibil mic, inclusiv a producătorului de energie electrică care beneficiază de schema de sprijin stabilită până la intrarea în vigoare a prezentei legi, garanția de origine este emisă către Furnizorul central de energie electrică. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică dispune, cu o anumită periodicitate, comercializarea de către Furnizorul central a garanțiilor de origine neexpirate direct furnizorilor, sau consumatorilor finali, sau în cadrul unui proces competitiv. Veniturile generate din comercializarea garanțiilor de origine sunt utilizate de Furnizorul central în vederea reducerii prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile, achitat de furnizorii de energie electrică.

(4) Prin derogare de la alin. (3), în condițiile în care organizarea unor procese competitive de către Furnizorul central de energie electrică nu duce la comercializarea garanțiilor de origine, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică dispune transferul unor cote definite fiecărui furnizor de energie electrică. O astfel de decizie este aprobată în mod transparent și comunicată participanților la piața energiei electrice.

Articolul 32². Calculul ponderii tuturor tipurilor de surse de energie în totalul energiei electrice furnizate

(1) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică calculează și include în raportul de activitate pentru anul precedent informații cu privire la cantitățile și valorile procentuale ale tuturor surselor de producere a energiei electrice din surse regenerabilă în energia electrică furnizată consumatorilor finali din Republica Moldova în anul calendaristic precedent.

(2) La îndeplinirea prevederii de la alin. (1), Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică ia în considerare garanțiile de origine utilizate și expirate.

(3) Furnizorii de energie electrică, în contextul obligației impuse la alin (7), lit. a) a Legii 107/2016 cu privire la energia electrică, calculează și prezintă consumatorului final date privind ponderea fiecărei surse de energie în totalul energiei electrice furnizate, pe baza datelor publicate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în temeiul alin. (1) și a garanțiilor de origine utilizate.

(4) Guvernul stabilește, în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, modalitatea de calcul și estimare a ponderii tuturor tipurilor surselor de producere a energiei electrice din surse regenerabilă în energia electrică furnizată și modalitatea de control a calculelor efectuate.

(5) Instituția publică de suport, în vederea realizării atribuției sale de la art. 7, alin. (13), și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, cooperează prin schimb de informații în vederea implementării prevederilor prezentului articol.”

Articolul 33:

Denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 33.** Aspecte privind conformitatea biocarburantului”

Alin. (1) se abrogă;

La alin. (2), prima propoziție va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru a putea fi sprijinit prin intermediul schemei de sprijin prevăzute de prezenta lege, biocarburantul produs local sau importat, inclusiv în amestec cu produsele petroliere principale, trebuie să corespundă condițiilor stabilite de prezenta lege.”

Articolul 34:

În denumirea articolului, cuvântul „schemă” se substituie cu cuvântul „scheme”;

La alineatul (1), cuvintele „următoarea schemă” se substituie cu cuvintele „următoarele scheme”;

la alin. (1):

lit. a), va avea următorul cuprins:

„a) preț fix, stabilit în cadrul licitației, conform art. 35, pentru producătorul eligibil care deține sau urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată/cumulată mai mare decât limita de capacitate stabilită conform art. 10 lit. e). La îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 38¹, alin. (1), în cadrul procedurilor de licitație are loc stabilirea prețului de exercitare, care este utilizat în vederea cuantificării valorii primei variabile ca diferența dintre acest preț și prețul de piață al tranzacționării energiei electrice produse pe piața pentru ziua următoare;

lit. (b) va avea următorul cuprins:

”b) tarif fix, stabilit în condițiile art. 14, lit. b¹), pentru producătorul eligibil mic care deține sau urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată/cumulată ce nu depășește limita de capacitate stabilită conform art. 10 lit. e), dar care nu este mai mică de 10 kW;

alin. (1¹) va avea următorul cuprins:

„(1¹) Producătorii de energie electrică care beneficiază de schema de sprijin stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi nu pot beneficia, pentru aceeași centrală electrică/aceleași centrale electrice, de schemele de sprijin stabilite la alin. (1).”

se completează cu alin (1²) și (1³) cu următorul cuprins:

„(1²) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică ajustează anual, în funcție de evoluția ratei de schimb a monedei naționale față de dolarul american, tarifele producătorilor de energie electrică care beneficiază de schema de sprijin stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi, în conformitate cu termenii și calendarul de ajustare a tarifelor fixe și prețurilor fixe pentru producătorii eligibili stabiliți în metodologia aprobată Agenție în conformitate cu art. 14, alin. (2);

(1³) Producătorii de energie electrică care beneficiază de schema de sprijin stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi, în condițiile în care fac parte din grupul de echilibrare al Furnizorului Central de Energie Electrică sau devin parte a acestuia, beneficiază de mecanismul stabilit la art. 37, alin. (7) – (10), cu respectarea caracterului temporar al mecanismului după cum stabilește alin. (11) al aceluiași articol.”

La alin. (2), lit. a) și b) vor avea următorul cuprins:

„a) producătorii de energie electrică mari, care au câștigat licitația în condițiile prezentei legi;

b) producători eligibili mici, după confirmarea statutului de producător eligibil în condițiile prezentei legi”

se completează cu alin. (4) – (10) cu următorul cuprins:

„(4) Pentru a beneficia de prețuri fixe, respectiv tarife fixe, conform alin (1), lit. a) și b), producătorii eligibili semnează cu Furnizorul central de energie electrică contracte reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, în condițiile prezentului articol.

(5) Prin contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile producătorul eligibil se obligă să vândă în condițiile stabilite în Regulile pieței energiei electrice întreaga cantitate de energie electrică produsă (conform notificărilor) de centrala/ centralele electrice pentru care a obținut statutul de producător eligibil.

(6) Producătorul eligibil poate renunța oricând la contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile fără drept de revenire asupra deciziei de renunțare.

(7) Contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile este rezoluționat unilateral de către Furnizorul central de energie electrică în cazul în care producătorul eligibil vinde total sau parțial energia electrică în baza altor contracte de comercializare a energiei electrice produsă de centrala/ centralele electrice pentru care a obținut statutul de producător eligibil.

(8) În cazurile stabilite la alin. (6) și (7), producătorul eligibil pierde statutul de producător eligibil pentru capacitățile de producere a energiei electrice ce fac obiectul contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, care își încetează valabilitatea.

(9) Guvernul, în contextul implementării atribuțiilor stabilite la art. 10, lit. e), publică, iar la necesitate actualizează, calendarul indicativ cu privire la frecvența planificată a procedurilor de licitație, după caz capacitatea și bugetul/ costul schemei de sprijin, tehnologiile eligibile, precum și alte detalii relevante și de interes general.

(10) Guvernul evaluează eficiența schemei de sprijin pentru energia electrică din surse regenerabile și efectele majore asupra diferitor grupuri de consumatori finali și asupra investițiilor în domeniu. Guvernul, prin intermediul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, ia în considerare rezultatele evaluării la modificarea/ actualizarea Planului național integrat privind energia și clima și le include în rapoartele de implementare a acestuia.”

Articolul 35:

denumirea și textul articolului, după cuvintele „producător eligibil”, la orice formă gramaticală, se completează cu cuvântul „mare”, la forma gramaticală corespunzătoare;

se completează cu alin. (2²) cu următorul cuprins:

„(2²) În condițiile în care decide anunțarea și organizarea de licitații limitate pentru anumite tehnologii, conform alin. (2¹), și a alocat capacități în acest sens în conformitate cu art. 10, lit. e), Guvernul poate dispune organizarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil în cadrul unor locații predeterminate. Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor în locații predeterminate pentru oferirea statutului de producător eligibil stabilește modul în care este organizată licitația, gradul de dezvoltare de către Guvern, cu asistența organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, a proiectului investițional, inclusiv modul în care este asigurată racordarea și accesul la rețeaua electrică a centralei electrice a fi construite și corespunderea acestora cerințelor privind protecția mediului aplicabile.

la alin. (3), ultima propoziție va avea următorul cuprins ”Anunțul privind inițierea procedurii de licitație se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova cu cel puțin 2 luni înainte de inițierea procedurii de recepționare a ofertelor”.

alin. 4 va avea următorul cuprins:

”(4) În vederea asigurării transparenței și nediscriminării participanților la procedura de licitație, documentația de licitație se plasează pe pagina oficială a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se include în anunțul privind inițierea procedurii de licitație. Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil stabilește lista exhaustivă a conținutului documentației de licitație.”

alin. (6) va avea următorul cuprins:

„(6) La licitație pot participa toți doritorii care întrunesc condițiile și care corespund criteriilor licitației. Nu pot participa la licitație persoanele care vor construi centralele electrice cu echipament utilizat sau echipament nou fabricat cu peste 48 de luni înainte de punerea în funcțiune a centralei. Termenul indicat în prezentul alineat poate fi prelungit cu durata stabilită de Guvern în condițiile aplicării dreptului prevăzut la art. 37, alin. (1²).”;

se completează cu alin. (10) cu următorul cuprins:

„(10) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, în vederea asigurării transparenței în procesul de organizare a licitațiilor, publică pe pagina web oficială și actualizează continuu informații despre procedurile de licitație organizate, inclusiv ratele de realizare a proiectelor.”

Articolul 36:

denumirea și textul articolului, după cuvintele „producător eligibil”, la orice formă gramaticală, se completează cu cuvântul „mic”, la forma gramaticală corespunzătoare;

alin. (1¹) va avea următorul cuprins:

”(1¹) Garanția pentru participare și garanția de bună execuție a contractului se stabilesc și se aplică în mod nediscriminatoriu, în mărime fixă per 1 kW putere

instalată, în conformitate cu Regulamentul privind confirmarea statutului de producător eligibil.”

alin. (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Pentru confirmarea statutului de producător eligibil se pot adresa toți doritorii care întrunesc condițiile și care corespund criteriilor stabilite în conformitate cu prezenta lege. Nu poate fi confirmat statutul de producător eligibil pentru persoanele care vor construi centralele electrice din echipament utilizat sau echipament nou fabricat cu mai mult de 36 de luni înainte de punerea în funcțiune. Termenul indicat în prezentul alineat poate fi prelungit cu durata stabilită de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în condițiile aplicării dreptului prevăzut la art. 37, alin. (1²).”;

alin. (5¹), va avea următorul cuprins:

(5¹) Un producător, în persoana beneficiarului efectiv, în sensul art. 5² al Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nu are dreptul să solicite confirmarea statutului de producător eligibil, în conformitate cu prezentul articol, pentru dezvoltarea a două sau mai multe centrale electrice care utilizează același tip de tehnologie de producere a energiei electrice din surse regenerabile dacă puterea electrică instalată/cumulată a acestora este mai mare decât limita de capacitate stabilită de către Guvern în conformitate cu art. 10 lit. e). În acest caz, investitorul respectiv urmează să participe la licitație pentru a obține dreptul de producător eligibil în conformitate cu art. 35.

se completează cu alin. (5²) cu următorul cuprins:

„(5²) Întru implementarea prevederii de la alin. (5¹), la solicitarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Agenția Servicii Publice va prezenta lista beneficiarilor efectivi ai solicitantului care depune cererea pentru confirmarea statutului de producător eligibil, fiind asigurat regimul de confidențialitate al informației transmise și protecția datelor cu caracter personal;”

Alin. (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică stabilește cerințele aplicabile procedurii de confirmare a statutului de producător eligibil mic pentru a verifica respectarea de către producătorii eligibili mici a obligației ce le revine în legătură cu construcția centralei electrice în termenele și în condițiile stabilite de procedura în cauză, iar în calitate de organ al supravegherii energetice de stat emite actul de corespundere al centralei electrice în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.”

Articolul 37:

alin. (1) va avea următorul cuprins:

”(1) După ce a participat la licitație și a obținut statutul de producător eligibil mare sau după confirmarea statutului de producător eligibil mic, producătorul beneficiază de dreptul de a comercializa întreaga cantitate de energie electrică livrată în rețelele electrice la prețul fix stabilit în cadrul licitației sau, la

îndeplinirea condițiilor de la art. 38¹, alin. (1), este obligat să o vândă pe piață și să primească suplimentar la prețul de piață sau să plătească o primă variabilă, și respectiv de dreptul de a comercializa energia electrică la tariful fix stabilit de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu prezenta lege, timp de 15 ani de la punerea în funcțiune a centralei electrice. În acest interval de timp, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică ajustează prețurile fixe/ de exercitare stabilite în cadrul licitației și tarifele fixe în funcție de evoluția ratei de schimb a monedei naționale față de dolarul american, în conformitate cu metodologia aprobată de Agenție în conformitate cu art. 14 alin. (2).”

alin. (1¹) va avea următorul cuprins:

”(1¹) După obținerea statutului de producător eligibil mare în cadrul licitației sau după confirmarea statutului de producător eligibil mic, producătorul este obligat să construiască și să pună în funcțiune centrala electrică în termen de 36 de luni de la anunțarea rezultatelor licitației sau, după caz, în termen de 24 de luni de la data confirmării statutului de producător eligibil, este obligat să respecte celelalte condiții stabilite în cadrul licitației sau în cadrul procedurii de confirmare a statutului de producător eligibil, stabilite în conformitate cu prezenta lege și regulamentele prevăzute la art. 35 alin. (2) și art. 36 alin. (1). Termenul de punere în funcțiune a centralei electrice, stabilit în prezentul alineat, poate fi prelungit de către Guvern, în cazul oferirii statutului de producător eligibil în cadrul licitației, sau de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în cazul confirmării statutului de producător eligibil, cu până la 24 luni, dacă centrala electrică respectivă nu poate fi pusă în funcțiune din motive întemeiate, neimputabile producătorului eligibil - lipsa posibilității de a racorda centrala electrică la rețeaua electrică din cauza nerespectării de către operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție a termenelor privind dezvoltarea rețelei electrice conform planurilor de dezvoltare și investiții sau conform procedurii stabilite în art. 28, alin. (6¹); întârzierea de către operatorul de sistem în executarea și punerea în funcțiune a instalației de racordare conform contractului de racordare; sau în condițiile unui impediment justificator (condiții de forță majoră) și circumstanțe neimputabile producătorului eligibil.

Alin. (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Dacă un producător eligibil mic construiește și pune în funcțiune o centrală electrică cu echipament utilizat sau cu echipament nou fabricat cu mai mult de 24 de luni până la punerea în funcțiune a centralei electrice, în cazul producătorilor cărora le-a fost confirmat statutul de producător eligibil mic, sau cu mai mult de 36 de luni de la punerea în funcțiune a centralei electrice, în cazul producătorilor care au obținut statutul de producător eligibil mare în cadrul licitației, la care este adăugat termenul prelungit conform alin. (1¹), ori cu încălcarea celorlalte condiții stabilite prin prezenta lege, dreptul său de a comercializa cantitatea de energie electrică la tariful fix stabilit în conformitate cu prezenta lege, respectiv la preț fix, sau dreptul de a primi prima variabilă, se retrage, iar garanția de bună execuție a contractului va fi transferată la bugetul de

stat. Capacitatea alocată acestuia va fi returnată și luată în considerare la următoarea licitație sau, după caz, la procedura de confirmare a statutului de producător eligibil.”

Alin. (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul în care un producător eligibil nu pune în funcțiune centrala electrică în termenii stabiliți în conformitate cu alin. (1¹), dreptul său de a comercializa cantitatea de energie electrică la tariful fix stabilit în conformitate cu prezenta lege, respectiv la preț fix, sau dreptul de a primi prima variabilă, se retrage, iar garanția de bună execuție a contractului va fi transferată la bugetul de stat. Capacitatea alocată acestuia va fi returnată și luată în considerare la următoarea licitație sau, după caz, la procedura de confirmare a statutului de producător eligibil.”

se completează cu alin. (4¹) - (4⁷) cu următorul cuprins:

„(4¹) Producătorii eligibili sunt obligați să facă parte din grupul de echilibrare pentru care este responsabil Furnizorul central de energie electrică. La stabilirea existenței unei piețe pe parcursul zilei lichide, producătorii eligibili sunt în drept să decidă asupra grupului de echilibrare din care să facă parte.

(4²) Producătorul eligibil este în drept să înstrăineze centrala electrică care este pusă în funcțiune și produce energie electrică din surse regenerabile, în baza căreia și-a dobândit statutul. La solicitarea cumpărătorului centralei electrice, Agenția confirmă statutul de producător eligibil pentru producătorul eligibil mic. După confirmarea statutului de producător eligibil mic, cumpărătorul centralei electrice are dreptul să i se achiziționeze, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică până la expirarea termenului de 15 ani pentru care s-a garantat producătorului eligibil cumpărarea obligatorie a energiei electrice. Furnizorul central de energie electrice modifică contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile, prin substituirea producătorului eligibil nou.

(4³) Producătorul eligibil mare este în drept să înstrăineze centrala electrică care este pusă în funcțiune și produce energie electrică din surse regenerabile, în baza căreia și-a dobândit statutul. Cumpărătorul centralei electrice informează Guvernul cu privire la cumpărarea centralei electrice eligibile. Cumpărătorul solicită Furnizorului central de energie electrică modificarea contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile și/sau contractului pentru diferențe. Cumpărătorul centralei electrice eligibile are dreptul să i se achiziționeze, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică până la expirarea termenului de 15 ani pentru care s-a garantat producătorului eligibil mare cumpărarea obligatorie a energiei electrice.

(4⁴) În cazul în care un producător eligibil mic nu-și poate onora obligațiile față de creditori și/sau finanțatori, creditorii și/sau finanțatorii producătorului eligibil mic sunt în drept să propună modificarea hotărârii Agenției cu privire la confirmarea statutului de producător eligibil prin înlocuirea producătorului eligibil

mic cu o nouă entitate, depunând la Agenție o solicitare în acest sens și prezentând toate actele necesare conform Regulamentului privind confirmarea statutului de producător eligibil și acordul scris al producătorului eligibil mic. Agenția examinează solicitarea respectivă în termen de 30 de zile și efectuează, după caz, modificările respective în hotărârea cu privire la confirmarea statutului de producător eligibil mic. Noua entitate propusă de creditor și/sau finanțatori trebuie să corespundă prevederilor prezentei legi.

(4⁵) Nu se consideră o încălcare a prevederii art. 36, alin. (5¹), înlocuirea entității deținătoare a statului de producător eligibil mic, din momentul preluării centralei electrice, în condițiile alineatului (4⁴), de către creditor și/sau finanțator, pentru o perioadă de cel mult 12 luni.

(4⁶) În cazul în care un producător eligibil mare nu își poate onora obligațiile față de creditor și/sau finanțatori, creditorii și/sau finanțatorii producătorului eligibil mare sunt în drept să propună modificarea hotărârii Guvernului cu privire la oferirea statutului de producător eligibil mare, prin înlocuirea producătorului eligibil mare cu o nouă entitate, depunând la Comisia pentru licitație o solicitare în acest sens și prezentând toate actele necesare conform Regulamentului privind organizarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare și acordul scris al producătorului eligibil mare. Comisia de licitație examinează solicitarea respectivă în termen de 60 de zile și, după caz, propune Guvernului, modificarea hotărârii privind oferirea statutului de producător eligibil mare. Noua entitate propusă de creditor și/sau finanțatori trebuie să corespundă prevederilor prezentei legi.

(4⁷) modelul contractului pentru diferențe și modelul contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile stabilesc termenii și condițiile detaliate pentru înstrăinarea centralei electrice și înlocuirea producătorului eligibil cu o nouă entitate, luând în considerare principiile stabilite la alin. (4²) - (4⁶).”

la alin. (5), în prima propoziție, cuvintele ” i se achiziționa” se substituie cu cuvântul „comercializa”;

se completează cu alin. (7) - (11) cu următorul cuprins:

”(7) În cadrul grupului de echilibrare, responsabil al căruia este Furnizorul central de energie electrică, notificările producătorilor eligibili se ajustează la cantitatea de energie electrică produsă, dacă diferența dintre acestea se află în intervalele +/- 8% în cazul utilizării sursei eoliene și +/- 4% în cazul utilizării sursei solare. Dacă cantitatea de energie electrică produsă depășește aceste limite, notificarea se ajustează la nivelul maxim al intervalului stabilit, în dependență de tehnologie.

(8) Prețul dezechilibrului pozitiv pentru cantitatea de energie electrică produsă de producătorul eligibil în exces față de limita superioară stabilită conform alin.(7) este limitat inferior la 50% din tariful fix sau prețul fix, sau după caz – prețul de exercitare, al producătorului eligibil.

(9) Prețul dezechilibrului negativ pentru cantitatea de energie electrică ce trebuie achiziționată de producătorul eligibil ca deficit față de limita inferioară stabilită conform alin. (7) este limitat superior la 200% din tariful fix sau prețul fix, sau după caz – prețul de exercitare, al producătorului eligibil.

(10) Costurile dezechilibrelor producătorilor eligibili ce utilizează sursa eoliană sau sursa solară în intervalele stabilite la alin.(7) - (9) se suportă de Furnizorul central de energie electrică și se transferă furnizorilor consumatorilor finali prin intermediul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile.

(11) Prevederile alineatelor (7) – (10) se aplică pentru toți producătorii eligibili până la stabilirea existenței unei piețe pe parcursul zilei lichide.”

Articolul 38:

La alin. (2), după cuvintele ”capacității centralei electrice existente” se completează cu textul ”, sau care se află în construcție/ dezvoltare și pentru care a fost obținut statutul de producător eligibil,”;

Alin. (2) se completează cu lit. c) cu următorul cuprins:

„c) să livreze cantitatea de energie electrică produsă de capacitatea adițională și de capacitatea pentru care a fost confirmat statutul de producător eligibil și se află în construcție/dezvoltare, la tariful fix aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în funcție de categoria de capacitate în care se încadrează capacitatea cumulată a centralei electrice.”

Articolul 38¹:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile, încheiate cu producători eligibili mari stabiliți în cadrul procedurilor de licitații înainte de îndeplinirea condițiilor de mai jos, sunt înlocuite cu contracte pentru diferențe, cu decontare financiară, în termen de șase luni după îndeplinirea următoarelor condiții:

- a) piața pentru ziua următoare este înființată și este operațională;
- b) prețul pentru fiecare interval de tranzacționare pe piața pentru ziua următoare este stabilit pe durata ultimelor 6 luni consecutive.”

se completează cu alin. (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Producătorii eligibili mari sunt obligați să comercializeze pe piața angro energia electrică produsă din surse regenerabile, din momentul concluderii contractelor pentru diferențe, în conformitate cu alin. (1)”

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Producătorii eligibili mici sunt exonerați de obligația de a comercializa individual energia electrică produsă pe piețele angro a energiei electrice. La îndeplinirea condițiilor menționate la alin. (1), Furnizorul central de energia electrică achiziționează de la producătorii eligibili mici energia electrică generată, în baza contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din

surse regenerabile, în condițiile stabilite în Regulile pieței energiei electrice (conform notificărilor) și o vinde pe piața angro a energiei electrice. Producătorilor eligibili mici li se garantează obținerea veniturilor calculate în baza tarifelor fixe și a cantităților de energie electrică produsă (conform notificărilor), pe perioada de contract rămasă, până la întrunirea termenului stabilit în conformitate cu art. 37 alin. (1).

se completează cu alin. (2¹) cu următorul cuprins:

”(2¹) Furnizorul central de energie electrică, în condițiile în care obține venituri financiare de la comercializarea energiei electrice din surse regenerabile pe piața angro care depășesc cheltuielile suportate întru onorarea obligațiilor ce reies din contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile semnate cu producătorii eligibili mici, le cumulează pe contul bancar operaționalizat în conformitate cu art. 30, alin. (1²). Furnizorul central utilizează veniturile suplimentare obținute în vederea acoperirii rezultatelor negative înregistrate la comercializarea energiei electrice pe piața angro în alte perioade de gestiune. Necesarul de resurse financiare pentru onorarea obligațiilor contractuale ce reies din contractele semnate cu producătorii eligibili mici, care nu este acoperit de venitul obținut de furnizorul central din comercializarea energiei electrice din surse regenerabile pe piața angro, obținut în perioada de gestiune respectivă sau anterior acesteia, sunt recuperate prin intermediul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile, stabilit conform art. 30¹. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică stabilește în Regulile pieței energiei electrice reguli detaliate aferente comercializării energiei electrice din surse regenerabile de către Furnizorul central de energie electrică pe piața angro, inclusiv mecanismul de supraveghere și control al utilizării mijloacelor financiare obținute de Furnizorul central și de contabilitate separată a fluxurilor de mijloace bănești aferente gestionării contractelor semnate cu producătorii eligibili mari și producătorii eligibili mici.

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Furnizorul central de energie electrică și producătorii eligibili mari convin asupra încheierii contractului pentru diferențe, care prevede păstrarea echilibrului dintre beneficii, drepturi și responsabilități, riscuri și compensații, după cum s-a convenit între părți la semnarea contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile. Prevederile privind prețul de comercializare a energiei electrice obținut în cadrul procedurii de licitație se completează cu prevederi privind prețurile de piață, înregistrate pe piața pentru ziua următoare, și o primă variabilă, determinată de diferența dintre prețul de piață și prețul de exercitare stabilit în cadrul licitației;”

se completează cu alin. (3¹) cu următorul cuprins

„(3¹) Furnizorul central de energie electrică poate oferi servicii de agregare pentru producătorii eligibili, în condiții de piață.”

Alin. (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali sânt obligați să achite furnizorului central de energie electrică obligațiunile financiare rezultate din aplicarea alin. (3), ca componentă a prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile instituită de prezenta lege, care reprezintă sume determinate de diferența dintre prețul de pe piața angro de energie electrică și prețurile de exercitare, de cantitățile notificate de energie electrică din surse regenerabile, proporțional cotelor-părți deținute pe piața energiei electrice de furnizorii respectivi. Obligațiunile financiare ale fiecărui furnizor se determină de furnizorul central de energie electrică în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice.

Se completează cu Articolul 38² și 38³ cu următorul cuprins:

”Articolul 38². Producerea energiei electrice din surse regenerabile în condiții de piață

(1) Guvernul încurajează investitorii și dezvoltatorii de proiecte de producere a energiei electrice din surse regenerabile, prin intermediul politicilor cu incidență în domeniul promovării energiei din surse regenerabile și energiei electrice, să dezvolte proiecte în condiții de piață, fără a beneficia de schema de sprijin instituită de prezenta lege.

(2) Guvernul promovează politici de integrare a centralelor de producere a energiei electrice din surse regenerabile în piețele organizate a energiei electrice, cu respectarea prevederilor prezentei legi, a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Regulilor pieței energiei electrice.

(3) În vederea promovării investițiilor în tehnologii performante de valorificare a energiei din surse regenerabile, prietenoase mediului și durabile, centralele electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile în afara schemei de suport și comercializarea acestora în condiții de piață, corespund condițiilor și cerințelor tehnice stabilite de Codul rețelelor electrice, aprobat în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.

(4) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile care activează în condiții de piață au dreptul comercializării energiei electrice în baza contractelor pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile direct de la producător, în cazul în care producătorul deține licența pentru furnizarea energiei electrice, în baza contractului pentru tranzacții inter-pares, sau alte modalități conforme prezentei legi și Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.

Articolul 38³. Contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung

(1) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile și furnizorii de serviciu universal sânt în drept să negocieze și să semneze contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung, în următoarele condiții, ce trebuie îndeplinite cumulativ la data semnării:

a) prețul de contract este cu cel puțin 10% mai mic decât cel mai mic dintre prețul fix stabilit în cadrul celei mai recente licitații organizate conform art. 35 pentru aceeași tehnologie;

b) contractul nu depășește durata de 15 ani;

c) echipamentul de producere a energiei electrice utilizat nu are o dată de fabricație mai veche de 48 luni la momentul punerii în funcțiune;

d) puterea instalată per loc de producere nu depășește 18 MW;

(2) Puterea instalată totală pentru care se pot negocia contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung este stabilită de Guvern conform art.10, lit. e) pentru fiecare furnizor cu obligații de serviciu universal proporțional cotei de piață deținute;

(3) Prețul de contract poate varia pe durata contractului proporțional cu ajustările efectuate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică la prețurile fixe în vigoare la data semnării contractelor, în conformitate cu art. 37, alin. (1).

Articolul 39:

la alin. (2), după cuvintele "următoarele condiții" se completează cu următorul text ", pentru fiecare loc de consum la care se solicită aplicarea mecanismului de contorizare netă."

la alin. (2), lit. b), după cuvintele "cu furnizorul respectiv" se completează cu cuvintele „pentru locul de consum respectiv”;

la alin. (2), lit. d), cuvântul "mecanism" se substituie cu cuvântul "aparatură";

alin. (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Consumatorului final, deținător al centralei electrice, instalează din contul său, în punctul de măsurare al locului său de consum, un echipament de măsurare, care să înregistreze diferența dintre cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică și cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică de către consumatorul final în cauză. Pentru măsurarea fluxurilor de energie electrică poate fi utilizat fie un contor bidirecțional, care înregistrează cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică și, respectiv, cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică, fie două contoare unidirecționale, care să înregistreze separat cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică și, respectiv, cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică. Operatorul de sistem, la rețelele cărui este conectată centrala electrică a beneficiarului mecanismului contorizării nete, îl notifică despre posibilitatea comunicării în format electronic a datelor lunare, sau cumulativ pentru ultimele 12 luni, la intervenirea termenului stabilit în conformitate cu alin. (4), lit. b), cu privire la activitatea de generare a energiei electrice din surse regenerabile, disponibilă pe inverter/ invertoare.”

la alin. (4), lit. a), se completează cu următoarea propoziție "Operatorul sistemului de distribuție va înainta furnizorului plata pentru serviciul de distribuție prestat pentru locul de consum respectiv, luând în considerare cantitatea de energie

electrică consumată din rețeaua electrică de distribuție pe parcursul lunii de consumatorul final care beneficiază de mecanismul contorizării nete.”

la alin. (4), lit. b) va avea următorul cuprins:

”b) în cazul în care, la sfârșitul lunii, cantitatea de energie electrică pe care consumatorul final, deținător al centralei electrice, a primit-o de la furnizor este mai mică decât cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică, furnizorul de energie electrică calculează soldul energiei livrate în rețeaua electrică și al celei consumate din rețea, iar diferența de cantitate este inclusă în contul consumatorului final respectiv pentru a fi utilizată în lunile următoare. Până la data de 31 martie a fiecărui an consumatorul final, deținător al centralei electrice, este în drept să solicite achitarea energiei electrice livrate în exces în rețea. Furnizorul stabilește dacă consumatorul final, deținător al centralei electrice, a livrat în rețeaua electrică o cantitate de energie care depășește cantitatea de energie electrică ce a fost consumată din rețea și procură de la consumatorului final respectiv energia electrică neutilizată până la data de 31 martie a fiecărui an la prețul mediu de procurare a energiei electrice pe piață de către furnizorul serviciului universal în anul calendaristic precedent.”

Alin. (5) va avea următorul cuprins:

”(5) În cazul în care consumatorul final, deținător al centralei electrice, reziliază contractul cu privire la contorizarea netă sau se deconectează de la rețeaua electrică, furnizorul de energie electrică este obligat să achite acestui consumator final contravaloarea energiei electrice neutilizate la prețul mediu de procurare a energiei electrice pe piață de către furnizorul serviciului universal în anul calendaristic precedent.”

alin. (6) se abrogă;

se completează alin. (6¹):

”(6¹) Beneficiază de mecanismul de contorizare netă, în baza principiului „primul venit, primul servit”, consumatorii finali deținători ai centralelor electrice a căror capacitate instalată se înscrie în limitele stabilite de Guvern în conformitate cu art. 10, alin. (e¹), și în condițiile în care au obținut avizul de racordare a centralei electrice.”

Alin. (7) va avea următorul cuprins:

”(7) Raporturile juridice dintre furnizorii de energie electrică și consumatorii finali, deținători ai centralelor electrice, care nu doresc să beneficieze de contorizarea netă sau care nu îndeplinesc condițiile stabilite în legătură cu mecanismul contorizării nete se stabilesc în conformitate cu principiile și condițiile negociate de aceștia, de comun acord, prin încheiere de contracte corespunzătoare, ce implică achitarea tarifului pentru capacitate pentru utilizarea rețelei electrice. În acest caz, centralele electrice menționate trebuie să fie echipate cu aparate de protecție care să permită deconectarea automată a centralei electrice de la rețeaua electrică și întreruperea livrării energiei electrice în rețea în cazul în care este întreruptă livrarea din rețea a energiei electrice către consumatorul final, deținător al centralei electrice.”

la alineatul (8):

se completează cu lit. b¹) cu următorul cuprins:

”b¹) cantitatea de energie electrică generată, lunar și/sau cumulativ pentru 12 luni, după cum a fost recepționată de la beneficiarii mecanismului de contorizare netă conform alin. (3), și/sau estimată de operatorii sistemelor de distribuție, conform procedurii stabilite în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile;

lit. c) va avea următorul cuprins:

„c) cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică;”

se completează cu lit. c¹) cu următorul cuprins:

c¹) cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică;

litera d) va avea următorul cuprins:

d) cantitatea de energie electrică livrată furnizorului serviciului universal prin aplicarea mecanismului contorizării nete.”

se completează cu alin. (9) cu următorul cuprins:

(9) Beneficiarii mecanismului de contorizare netă fac parte de grupul de echilibrare al furnizorilor săi de energie electrică și sunt exonerați de responsabilitatea financiară pentru dezechilibrele generate.”

Se completează cu art. 39¹ – 39⁵ cu următorul cuprins:

”**Articolul 39¹** Drepturile și obligațiile prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile

(1) Orice consumator final are dreptul de a construi o centrală electrică (centrale electrice) de generare a energiei electrice din surse regenerabile și de a deveni prosumator de energie electrică din surse regenerabile în următoarele condiții:

a) centrala electrică a prosumatorului este conectată la rețeaua electrică și instalația de utilizare a prosumatorului, în cadrul aceluiași loc de consum;

b) centrala electrică a prosumatorului funcționează în mod paralel și sincron cu rețeaua electrică. Centrala electrică este echipată cu un mecanism de protecție care deconectează automat centrala electrică de la rețeaua electrică și întrerupe livrarea energiei electrice în rețea în cazul în care este întreruptă livrarea din rețea a energiei electrice către consumatorul final, deținător al centralei electrice;

c) capacitatea totală instalată a centralei electrice (centralelor electrice) a prosumatorului este egală sau mai mică decât puterea contractată cu propriul furnizor de energie electrică pentru respectivul loc de consum, se încadrează în plafonul de capacitate individuală stabilit de Guvern, dar nu depășește 200 kW. Capacitatea totală a centralei electrice poate fi limitată de operatorul sistemului de distribuție în anumite zone, din cauza limitărilor tehnice din rețeaua electrică în zonele respective, iar cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile poate fi limitată de operatorul sistemului de distribuție în anumite perioade de timp. Agenția

Națională pentru Reglementare în Energetică monitorizează aceste cazuri și acțiunile întreprinse de operatorii de sistem în vederea soluționării acestor limitări și este responsabilă de soluționarea litigiilor dintre operatorii de sistem și prosumatori;

d) la punctul de măsurare aferent unui prosumator, acesta are obligația instalării unui echipament de măsurare bidirecțional care înregistrează orar/pe interval energia electrică livrată în rețeaua electrică și energia electrică consumată din rețea – echipamente cu citire la distanță având sistemele de comunicație compatibile cu cele ale operatorului sistemului de distribuție la rețelele cărui este racordată centrala. Operatorul de sistem, la rețelele cărui este conectată centrala electrică a prosumatorului, îl notifică despre posibilitatea comunicării în format electronic a datelor lunare, sau cumulativ pentru ultimele 12 luni, la intervenirea termenului stabilit în conformitate cu alin. (4), lit. b), cu privire la activitatea de generare a energiei electrice din surse regenerabile disponibilă pe invertor/invertoare.

(2) Orice prosumator de energie electrică din surse regenerabile, proprietar, gestionar și/sau locatar al locuinței/ clădirii, sau cu drept de folosință asupra acesteia, are dreptul:

1) să genereze energie electrică din surse regenerabile pentru consum propriu, să o stocheze, inclusiv să comercializeze surplusul de energie electrică produsă, cu condiția ca, pentru un prosumator non-casnic, aceasta să nu constituie activitatea sa principală comercială sau profesională, fără a fi supus:

a) unor proceduri și perceperi de plăți discriminatorii și disproporționate, precum și tarifelor pentru utilizarea rețelelor care nu reflectă costurile, în raport cu energia electrică pe care o consumă din rețeaua electrică sau pe care o livrează în rețea;

b) unor proceduri discriminatorii sau disproporționate și oricăror perceperi de plăți care ar avea ca și obiect energia electrică din surse regenerabile produsă și rămasă în/ consumată de locuința/clădirea pentru propriile necesități.

2) să instaleze, dețină și să opereze sisteme de stocare a energiei electrice, combinate cu centrale electrice de generare a energiei electrice din surse regenerabile, fără fi supus dublu unor plăți sau tarife pentru utilizarea rețelei pentru energia electrică stocată și rămasă în locuința/clădirea/gospodăria sa, inclusiv acumulatorul/ bateriile vehiculului său electric. Sistemul de stocare a energiei electrice din cadrul instalației prosumatorului, inclusiv bateria/ acumulatorul vehiculului electric, trebuie să poată fi încărcate cu energie electrică produsă de centrala electrică proprie a prosumatorului;

3) să-și păstreze drepturile și obligațiile în calitate de consumator final, inclusiv măsurile de protecție și de schimbarea furnizorului;

4) să primească o remunerare, inclusiv, dacă este cazul, prin schema de sprijin stabilită în conformitate cu art. 39², pentru energia electrică din surse regenerabile produsă și livrată în rețeaua electrică, care reflectă valoarea de piață a energiei electrice;

5) să încheie un contract de furnizare a energiei electrice cu furnizorul său, dacă acesta este desemnat drept furnizor al serviciului universal, furnizor de ultimă opțiune sau furnizează la prețuri negociate, conform schemei de sprijin a prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile stabilită în conformitate cu prezenta lege, sau să negocieze și să încheie un contract de furnizare a energiei electrice în baza unor termeni și condiții agreeate de ambele părți, în condițiile în care furnizorul său furnizează energie electrică la prețuri negociate;

6) să se angajeze în comun cu alți prosumatori în activitățile menționate la subpunctele. 1) - 5), pe baza unui acord, dacă sunt situați în aceeași clădire, inclusiv bloc locativ, și agreează asupra utilizării în comun cantității de energie electrică produsă, fără a aduce atingere obligației de achitare a tarifelor pentru utilizarea rețelei aplicabile fiecărui prosumator.

(3) Prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile are următoarele obligații:

a) să dețină statutul de consumator final;

b) să solicite operatorului de sistem și să-i ofere dreptul notificării, de către acesta, a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, cu privire la racordarea la rețeaua electrică a centralei electrice de generare a energiei electrice din surse regenerabile construite de prosumator, și transmiterii datelor stabilite la alin. (4), subpct. 1), lit. a) – f).

c) să livreze în rețeaua electrică de distribuție surplusul de energie electrică produsă, prin același punct de măsurare prin care achiziționează energia electrică;

d) să asigure faptul că rețeaua electrică și instalațiile sale interne sunt realizate în conformitate cu documentele normativ-tehnice aprobate Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu Legea 107/2016 cu privire la energia electrică;

e) să ofere acces operatorului sistemului de distribuție a energiei electrice la echipamentele de măsurare a energiei electrice produse de centrala electrică, dacă acestea nu asigură transmiterea datelor la distanță.

f) să achite tariful pentru capacitate în funcție de puterea contractată la locul de consum, aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, prin intermediul furnizorului de energie electrică;

g) să îndeplinească și alte cerințe tehnice stabilite de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, inclusiv cele cu privire la măsurarea energiei electrice, stabilite în vederea implementării prevederii de la lit. e).

(4) În vederea asigurării transparenței aferente politicilor de promovare a prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică are următoarele obligații:

1) instituirea, documentarea, conform prevederilor actelor normative în domeniul informatizării și resurselor informaționale de stat și în domeniul registrelor, și ținerea Registrului prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile, care include următoarele informații:

- a) numele și adresa prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile;
  - b) categoria consumatorului final;
  - c) tipul centralei electrice de generare a energiei electrice din surse regenerabile;
  - d) locația centralei electrice;
  - e) capacitatea instalată a centralei electrice;
  - f) puterea contractată de consumatorul final;
  - g) energia electrică din surse regenerabile produsă;
  - h) energia electrică consumată din rețeaua electrică;
  - i) energia electrică din surse regenerabile injectată în rețeaua electrică.
- 2) publicarea, pe pagina web oficială, a datelor agregate cu privire la prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, conform alin. (2), lit. b – i), și le actualizează trimestrial. Informațiile de la lit. d) sunt agregate la nivel de unitate administrativ teritorială, distinse între centrul raional și localități, inclusiv la nivel de municipii.

(5) Prin derogare de la alin. (1), lit. a) și alin. (3), lit. c), orice potențial prosumator de energie electrică din surse regenerabile poate deține o centrală electrică localizată în afara locului său de consum, cu respectarea prevederilor stabilite la art. 39¹ – 39², inclusiv a următoarelor condiții cumulative:

- a) centrala electrică a prosumatorului și locul său de consum sunt racordate la rețeaua de electrică de distribuție gestionate de același operator al sistemului de distribuție;
- b) centrala electrică produce energie electrică în beneficiul exclusiv al prosumatorului în cauză;
- c) prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile consimte și achită tariful pentru capacitate în funcție de puterea contractată la locul de consum, în funcție de nivelul tensiunii rețelei electrice de distribuție la care sunt racordate centrala electrică și locul său de consum, prin intermediul facturii lunare emise de furnizorul său de energie electrică;
- d) centrala electrică și locul de consum dispun de echipamente de măsurare, cu înregistrarea orară/pe interval a energiei electrice livrate și, respectiv, consumate, în vederea stabilirii obiective a surplusului de energie electrică livrată în rețeaua electrică, instalate din contul consumatorului final;
- e) îndeplinirea altor responsabilități și obligații stabilite de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în actele sale de reglementare.

Articolul 39². Schema de sprijin pentru prosumatorii de energiei electrică din surse regenerabile. Mecanismul de facturare netă.

(1) Implementarea schemei de sprijin a prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile se bazează pe următoarele principii:

- a) furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică prosumatorilor, în calitatea acestora primară de consumatori finali, la prețul stabilit în contractul de furnizare a energiei electrice, sunt obligați să încheie contracte de

prosumator de energie electrică din surse regenerabile cu prosumatorii respectivi, în conformitate cu criteriile și condițiile stabilite cu prezenta lege, și să achiziționeze surplusul de energie electrică generată.

b) prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, în condițiile în care sunt respectate plafoanele de capacitate individuală, după cum sunt stabilite de Guvern în conformitate cu art. 10, lit. e¹) au dreptul la o remunerare pentru cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție, exprimată într-un echivalent monetar și cumulată într-un cont al prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile. În cont se reflectă contravaloarea energiei electrice livrate în rețeaua electrică de distribuție și contravaloarea energiei electrice consumate din rețeaua electrică de distribuție într-o perioadă de facturare (mecanismul de facturare netă). Contravalorile energiei electrice livrate în rețeaua electrică de distribuție și consumate din rețeaua electrică de distribuție se iau în considerare la emiterea facturii pentru energia electrică de către furnizor, precum și permit stabilirea soldului monetar aferent prosumatorului. Prețul și/sau modalitatea de stabilire a prețului aplicat la determinarea contravalorii cantității de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție se indică în anexă la contractul de furnizare – vânzare a energiei electrice.

c) în cazul în care soldul monetar dintre contravaloarea energiei electrice livrate în rețeaua electrică de distribuție și consumată din rețeaua electrică de distribuție este pozitiv, acesta se transferă pentru a fi considerat în următoarea perioadă de facturare. Soldul monetar este utilizat pentru achiziția de energie electrică pentru perioada de facturare de către prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile într-o perioadă de timp ce nu depășește 12 luni. Perioada de 12 luni începe la data de 1 ianuarie, sau la o altă dată, stabilită de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Dacă la expirarea perioadei de 12 luni soldul monetar al prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile este pozitiv, la solicitarea prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile, acesta este virat pe contul bancar indicat de prosumator sau este transferat pentru utilizare în următoarea perioadă.

(2) În vederea aplicării schemei de sprijin a prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile, furnizorii serviciului universal și de ultimă opțiune care au semnat contracte de prosumator procură energia electrică livrată de prosumatori în rețeaua electrică de distribuție la prețul mediu de închidere a pieței pentru ziua următoare în perioada de facturare. Până la stabilirea unei piețe pentru ziua următoare lichide, furnizorii serviciului universal și de ultimă opțiune vor aplica prețul mediu de procurare a energiei electrice pentru perioada de facturare de la toate sursele, cu excepția cantităților de energie electrică procurată de la furnizorul central de energie electrică. Prețul pentru energia electrică livrată în rețeaua electrică de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, care au semnat contracte de furnizare cu furnizorul care furnizează energie electrică la prețuri negociate, se stabilește în contract, în rezultatul negocierilor dintre furnizor și prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile.

(3) Prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile fac parte de grupul de echilibrare al furnizorilor săi de energie electrică și sunt exonerati de responsabilitatea financiară pentru dezechilibrele generate.

Articolul 39³. Instalarea centralelor electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile în clădiri și blocurile locative

(1) Consumatorii finali din cadrul clădirilor, după cum sunt specificate în art. 3, alin. (2) a Legii privind performanța energetică a clădirilor, inclusiv blocurile locative, pot beneficia de următoarele drepturi în calitate de prosumatori de energie electrică din surse regenerabile care acționează în mod colectiv:

1) să genereze energie electrică din surse regenerabile pentru consum propriu, să o stocheze, să comercializeze surplusul de energie electrică din surse regenerabile produsă, inclusiv prin contracte pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile direct de la producător, prin intermediul furnizorilor de energie electrică, tranzacțiilor *inter-pares*, fără a face obiectul:

a) unor proceduri și perceperi de plăți discriminatorii și disproporționate, precum și tarifelor pentru capacitate în funcție de puterea contractată la locul de consum care nu reflectă costurile, în raport cu energia electrică pe care o consumă din rețeaua electrică sau pe care o livrează în rețea;

b) unor proceduri discriminatorii sau disproporționate și oricăror perceperi de plăți care ar avea ca și obiect energia electrică din surse regenerabile produsă și rămasă în/ consumată de locuința/clădirea pentru propriile necesități.

2) să instaleze, dețină și să opereze sisteme de stocare a energiei electrice combinate cu centrale electrice de generare a energiei electrice din surse regenerabile, fără fi supus dublu unor plăți sau tarife pentru capacitate în funcție de puterea contractată la locul de consum pentru energia electrică stocată și rămasă în locuința sa;

3) să-și păstreze drepturile și obligațiile în calitate de consumatori finali;

4) să primească o remunerare, inclusiv, dacă este cazul, prin scheme de sprijin, pentru energia electrică din surse regenerabile produsă și livrată în rețeaua electrică, care reflectă valoarea de piață a energiei electrice.

(2) Prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile situați în aceeași clădire, sau în același bloc locativ, în condițiile în care se organizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 187/2022 cu privire la condominiu, au dreptul să convină asupra modalității de consum în comun a energie electrice generate în locul sau locurile în care se află aceștia, inclusiv în spațiile de uz comun, cu respectarea prevederilor regulamentelor aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și menționate la alin. (4). Modalitatea de consum în comun prevede un mecanism de deducere a unei cantități măsurate de energie electrică generate de centrala/centralele electrice din consumurile înregistrate de echipamentele de măsurare comerciale individuale, inclusiv din locurile de uz comun, în ipoteza că respectiva cantitate este consumată de instalațiile de utilizare din cadrul clădirii sau blocului locativ nefiind injectată în rețeaua electrică de distribuție, completată cu un mecanism de reducere a plăților

pentru cantitățile suplimentare de energie electrică generată de centrala/centralele electrice din plățile pentru consumurile înregistrate de echipamentele de măsurare comerciale individuale, inclusiv la locurile de uz comun, în ipoteza că acest surplus de energie electrică este livrat în rețeaua electrică. Consumul în comun nu aduce atingere obligației de achitare a tarifelor pentru capacitate în funcție de puterea contractată la locul de consum și altor plăți aplicabile fiecărui prosumator

(3) Consumatorii finali casnici proprietari de apartamente în blocuri locative, sau clădirile cu destinație mixtă, au dreptul de a beneficia de statutul de prosumator de energie electrică din surse regenerabile în condițiile art. 39¹, alin. (5).

(4) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică elaborează și aprobă principii și norme cu privire la activitatea prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile care acționează în mod colectiv, și le integrează în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, aprobate în conformitate cu Legea 107/2016 cu privire la energia electrică. Acestea vor include:

a) norme tehnice și cerințe față de centrala/ centralele prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile din clădiri și blocurile locative;

b) prevederi cu privire la numărul și tipul echipamentelor de măsurare a energiei electrice, inclusiv cu înregistrare orară/pe interval;

c) prevederi cu privire la obligația de plată a tarifului pentru utilizarea rețelei electrice de distribuție;

d) principii de consum în comun de către prosumatorii de energie electrică din clădire sau blocul locativ a energiei electrice din surse regenerabile generată, în beneficiul tuturor prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile, cu luarea în considerare a modalității de consum în comun expuse la alin. (2), și a existenței sau lipsei sistemelor de stocare a energiei electrice. Principiile de consum în comun iau în considerare existența în cadrul clădirilor cu destinație mixtă sau a blocului locativ a prosumatorilor care fac uz de dreptul acestora conferit în baza alin. (3).

Articolul 39⁴. Aplicarea mecanismelor de contorizare netă și facturare netă de utilizatorii sistemelor de distribuție închise și de operatorii sistemelor de distribuție închise

(1) Operatorul sistemului de distribuție închis este în drept să construiască centrală electrică de producere a energiei electrice din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu și al utilizatorilor sistemului de distribuție închis. Operatorul sistemului de distribuție închis achită furnizorului cantitatea de energie electrică consumată lunar din rețeaua electrică la prețul pentru furnizarea energiei electrice în conformitate cu contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice, stabilit conform prevederilor prezentei legi. Cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică din sistemul de distribuție

închis se achită lunar de către furnizor operatorului sistemului de distribuție închis la prețul pentru vânzarea energiei electrice stabilit în contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice, stabilit în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(2) Utilizatorul sistemului de distribuție închis este în drept să construiască centrală electrică de producere a energie electrice din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu. Utilizatorul sistemului de distribuție închis achită operatorului sistemului de distribuție închis cantitatea de energie electrică consumată lunar din sistemul de distribuție închis la prețul pentru energia electrică în conformitate cu contractul de alimentare/vânzare a energiei electrice. Cantitatea de energie electrică livrată de utilizatorul sistemului de distribuție închis în sistemul de distribuție închis se achită lunar de către operatorul sistemului de distribuție închis la prețul pentru vânzarea energiei electrice stabilit în contractul de alimentare/vânzare a energiei electrice.

(3) În cazul în care utilizatorul sistemului de distribuție închis a încheiat contract de furnizare a energiei electrice cu un furnizor și are centrală electrică care produce din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu de energie electrică, părțile contractului încheie contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice. Utilizatorul sistemului de distribuție închis achită furnizorului cantitatea de energie electrică furnizată lunar utilizatorului de sistem la prețul pentru energia electrică în conformitate cu contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice. Cantitatea de energie electrică livrată de utilizatorul sistemului de distribuție închis în sistemul de distribuție închis se achită lunar de către furnizor utilizatorului sistemului de distribuție închis la prețul pentru vânzarea energiei electrice stabilit în contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice.

(4) Operatorii sistemelor de distribuție închise și utilizatorii acestora, deținători de centrale electrice din surse regenerabile vor asigura instalarea din cont propriu a echipamentelor de măsurare a energiei electrice necesare pentru măsurarea energiei electrice generate de centralele electrice respective .

(5) Capacitatea centralei electrice (centralelor electrice) a/ale operatorului sistemului de distribuție închis este egală sau mai mică decât puterea contractată cu propriul furnizor de energie electrică, dar nu depășește 200 kW.

(6) Capacitatea centralei electrice (centralelor electrice) a/ale utilizatorului sistemului de distribuție închis este egală sau mai mică decât puterea contractată cu propriul furnizor de energie electrică sau operator al sistemului de distribuție închis, dar nu depășește 200 kW. Operatorul sistemului de distribuție închis se asigură că la integrarea centralelor electrice care produc din surse regenerabile sunt menținute stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice din cadrul sistemului de distribuție închis.

(7) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, admiterea în exploatare a centralei electrice a utilizatorului sistemului de distribuție închis se confirmă prin actul de corespundere eliberat de

organul supravegherii energetice de stat în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice.

Articolul 39⁵. Comunitățile de energie din surse regenerabile. Principii aferente calității de membru sau acționar

(1) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în conformitate cu atribuția stabilită la art. 14, alin. (1), lit. c²), elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea comunităților de energie din surse regenerabile, cu luarea în considerare a următoarelor principii:

1) principii aferente calității de membru sau acționar:

a) comunitate de energie din surse regenerabile este formată din doi sau mai mulți membri sau acționari, organizați în conformitate cu un statut;

b) membri sau acționari ai unei comunități de energie din surse regenerabile pot fi persoane fizice, asociații de proprietari în condominiu, întreprinderile mici și mijlocii, satele și orașele, reprezentate de organele sale executive, consumatorii finali, inclusiv consumatorii vulnerabili de energie, în sensul Legii nr. 241/2022 privind fondul de reducere a vulnerabilității energetice;

c) participarea într-o comunitate de energie din surse regenerabile este voluntară și deschisă. Orice persoană sau entitate menționată la lit. b) are dreptul să adere sau să părăsească o comunitate de energie din surse regenerabile în orice moment, în conformitate cu legislația aplicabilă și statutul acestora. Actele normative aplicabile nu pot stabili condiții sau proceduri nejustificate sau discriminatorii care ar împiedica participarea sau retragerea membrilor sau acționarilor dintr-o comunitate de energie din surse regenerabile;

d) Membrii unei comunități de energie din surse regenerabile își mențin drepturile și obligațiile în calitate de consumatori finali, inclusiv dreptul la schimbarea furnizorului;

2) principii privind guvernarea comunităților de energie din surse regenerabile:

a) scopul comunității de energie din surse regenerabile este producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru a satisface nevoile în energie ale membrilor sau acționarilor comunității într-o manieră durabilă, creând beneficii de mediu, economice sau sociale pentru membrii sau acționarii săi, sau pentru arealul în care aceasta operează. Statutul comunității de energie din surse regenerabile, prevede că, în vederea atingerii scopului consimțit, comunitatea dezvoltă proiecte și investește în proiecte de valorificare a energiei din surse regenerabile și eficiență energetică;

b) comunitatea de energie din surse regenerabile este o persoană juridică autonomă, care acționează în nume propriu și poate exercita drepturi și poate fi supusă unor obligații independent de membrii și acționarii săi. Comunitatea este controlată și gestionată de acționarii sau membrii săi, care sunt localizați în proximitatea unităților de generare a energiei prin valorificarea potențialului regenerabil dezvoltate de comunitate;

c) acte normative relevante și statutul comunități de energie din surse regenerabile stabilesc aspecte referitoare la modul în care este exercitat controlul efectiv și gestionarea unei comunități;

d) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică instituie, documentează, conform prevederilor actelor normative în domeniul informatizării și resurselor informaționale de stat și în domeniul registrelor, și ține Registrul comunităților de energie din surse regenerabile;

3) drepturile și obligațiile comunităților de energie din surse regenerabile:

a) comunitățile de energie din surse regenerabile au următoarele drepturi:

(i) să producă, consume, stocheze și să comercializeze energia din surse regenerabile, inclusiv prin contracte pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile direct de la producător ;

(ii) să stabilească reguli de consum în comun a energiei din surse regenerabile produsă de unitățile de generare a energiei deținute de comunitate între membrii și acționarii acesteia, în baza unui acord;

(iii) să acceseze toate piețele energetice relevante, direct, cât și prin intermediari/agregatori, într-un mod nediscriminatoriu, în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică;

b) comunitățile de energie din surse regenerabile au dreptul să beneficieze de schemele de sprijin stabilite în conformitate cu art. 34;

c) comunitățile de energie din surse regenerabile acționează pe piețele energetice în calitate de participanți de drepturi depline, fiind obligați să respecte prevederile actelor normative și de reglementare cu incidență în domeniul pieței energiei electrice și cerințele aferente;

d) comunitățile de energie din surse regenerabile sunt supuse tarifelor pentru utilizarea rețelelor, în modul stabilit de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, fiind asigurat faptul că acestea contribuie, într-un mod adecvat, echitabil și echilibrat la partajarea costurilor de exploatare și mentenanță a sistemelor și rețelelor energetice pe care le utilizează;

e) comunitățile de energie din surse regenerabile nu sunt supuse unui tratament discriminatoriu în ceea ce privește activitățile, drepturile și obligațiile acestora în calitate de consumatori finali, producători, furnizori, operatori ai sistemelor de distribuție sau ca alți participanți la piață;

(2) În vederea promovării comunităților de energie din surse regenerabile, Agenția Națională pentru Reglementarea Energetică elaborează și aprobă reglementări cu privire la drepturile și obligațiile operatorilor de sistem, furnizorilor și altor actori de pe piețele energetice în ceea ce privește racordarea, folosirea în comun a energiei în cadrul comunității, măsurarea energiei electrice, responsabilitatea cu privire la echilibrare, facturarea și alte aspecte relevante pentru dezvoltarea, buna-funcționare și integrarea comunităților de energie din surse regenerabile în piețele energetice.

(3) Guvernul, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu respectarea prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, dezvoltă și pune la dispoziția consumatorilor finali și a părților menționate la alin. (1), sbpct. 1), lit. b), programe de finanțare, susținute financiar de bugetul de stat și/sau de resursele financiare mobilizate din surse externe, cu suportul partenerilor de dezvoltare, care ar facilita accesul la finanțare pentru dezvoltarea comunităților de energie din surse regenerabile.

(4) Guvernul, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, precum și instituția publică de suport, oferă autorităților administrației publice locale sprijin în aspecte legate de reglementarea activității comunităților de energie din surse regenerabile, de consolidare a capacităților acestora, suport întru facilitarea înființării comunităților și participării directe a localităților în cadrul acestora.

Articolul 40 va avea următorul cuprins:

”Articolul 40. Informații cu privire la echipamente și sisteme

(1) Furnizorul de echipamente și sisteme pentru încălzire și răcire, pentru producerea sau consumul de energie electrică din surse regenerabile, asigură accesul la informația privind beneficiile nete, costurile și eficiența energetică ale acestor echipamente și sisteme.

(2) În vederea asigurării transparenței cu privire la activitatea de producere a energiei electrice din surse regenerabile de producătorii locali, se introduc următoarele obligații:

a) deținătorii centralelor electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile conectate la rețelele de distribuție, cu o capacitate mai mare de 200 kW, sunt obligați să instaleze sisteme de transmitere a datelor cu privire la activitatea de producere în timp real și să asigure transmiterea acestora către Operatorii sistemelor de distribuție;

b) Operatorii sistemelor de distribuție asigură transmiterea datelor cu privire la activitatea de producere în timp real a centralelor electrice stabilite la lit. a), pe tehnologii de producere, către operatorul sistemului de transport;

c) Operatorul sistemului de transport, publică datele cu privire la activitatea de producere în timp real a centralelor electrice racordate la rețelele electrice de distribuție, stabilite la lit. a) și b), integrate cu datele aferente centralelor electrice racordate la rețeaua electrică de transport, pe tipuri de tehnologii, pe pagina web oficială. Operatorul sistemului de transport pune la dispoziția publicului date istorice cu privire la activitatea de producere a energiei electrice de producătorii care operează centralele electrice care produc din surse regenerabile de energie, pe pagina web oficială.

La articolul 45, alin. (9) se abrogă.

Anexele nr. 1 și nr. 2 se abrogă.

Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Guvernul:

1) în termen de 4 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) va aduce Regulamentul privind organizarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil în concordanță cu prezenta lege;

b) va desemna, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, Comisia de licitație;

c) va publica anunțul cu privire la organizarea primei licitații pentru oferirea statutului de producător eligibil, în conformitate cu calendarul privind organizarea procedurilor de licitații;

d) va elabora și consulta, prin intermediul Comisiei de licitație și cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, documentația de licitație;

2) în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative, ce nu fac obiectul prevederii de la subpct. 1) în concordanță cu prezenta lege;

c) va aproba actele normative necesare în vederea implementării prezentei legi.

(2) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică:

a) în termen de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi va elabora și aproba modelul contractului reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile, aplicabil în cazul producătorilor eligibili mari, și îl înaintează Comisiei de licitație pentru organizarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil;

b) va aproba hotărârile necesare în vederea punerii în aplicare a mecanismului de facturare netă, stabilit la art. 39¹ și 39² începând cu 1 ianuarie 2024;

c) în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative de reglementare aferente procesului de confirmare a statutului de producător eligibil mic, în concordanță cu prezenta lege;

d) în termen de 12 luni, aduce actele sale normative de reglementare ce nu fac obiectul prevederii de la lit. a) și b), în concordanță cu prezenta lege;

e) inițiază, începând cu 1 ianuarie 2024, aplicarea mecanismului de ajustare anuală a tarifelor producătorilor de energie electrică care beneficiază de schema de sprijin stabilită până la intrarea în vigoare a Legii nr. 10/2016, stabilit la art. 34, alin. (1²), în funcție de evoluția ratei de schimb a monedei naționale față de dolarul american planificată pentru anul viitor de gestiune, în raport cu anul precedent de gestiune;

f) în termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va elabora și a proba Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea comunităților de energie din surse regenerabile, luând în considerare rezultatele exercițiului de evaluare stabilit la alin. 4.

(3) Primul Plan național integrat privind energia și clima, conform prevederii de la art. 9, alin. (1), este aprobat până la 30 iunie 2024, vizează perioada de până în anul 2030 și va determina contribuția Republicii Moldova la ponderea consumului de energie din surse regenerabile în consumul final brut de energie a Comunității Energetice pentru anul 2030. Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei notifică respectiva contribuție, ca și traiectorie indicativă, Secretariatului Comunității Energetice.

(4) Guvernul, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu concursul Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, efectuează o evaluare amplă a barierelor existente și a potențialului de dezvoltare a comunităților de energie din surse regenerabile la nivel național. Evaluarea va include:

a) descrierea stării lucrurilor la zi și potențialul de dezvoltare a comunităților de energie din surse regenerabile;

b) stabilirea existenței barierelor și limitărilor nejustificate în calea dezvoltării comunităților de energie din surse regenerabile;

c) modalități de integrare a grupurile de acțiune locală, stabilite în conformitate cu Legea 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală;

d) propuneri și amendamente în scopul îmbunătățirii cadrului juridic național, ce vor fi utilizate la elaborarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea comunităților de energie din surse regenerabile.

(5) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, cu suportul instituției publice de suport:

a) în termen de 6 luni din data intrării în vigoare a prezentei legi, va prezenta Guvernului propuneri de modificare a legislației cu incidență în domeniul energiei electrice, promovării energiei din surse regenerabile, urbanismului și amenajării teritoriului, autorizării executării lucrărilor de construcție, în vederea implementării procedurii de conectare la rețeaua electrică în baza unei notificări simplificate, stabilite la art. 28, alin. (1¹) și, la necesitate, le înaintează și Agenției Naționale pentru reglementare în Energetică pentru considerare în procesul de aducere a actelor sale normative în concordanță cu prezenta lege. Procedura de notificare simplificată va viza racordarea la rețelele electrice de distribuție a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie, inclusiv cele deținute de prosumatori, sau centrale electrice din surse regenerabile instalate în cadrul unor proiecte demonstrative, cu o capacitate electrică unitară sau agreată de 50 kW sau mai puțin, conform deciziei Agenției, cu condiția ca stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice sunt menținute. Conform procedurii,

operatorul sistemului de distribuție ar putea, într-un termen de până la 7 zile lucrătoare de la înregistrarea notificării, să refuze racordarea la rețeaua electrică sau să propună un punct alternativ de racordare din motive justificate din punct de vedere tehnic sau de siguranță a funcționării rețelelor electrice. În cazul unei decizii pozitive sau în absența unei decizii a operatorului sistemului de distribuție, în termen de 30 de zile de la data depunerii notificării simplificate, centrala sau centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie ar putea fi racordată la rețea;

b) cu concursul operatorilor sistemelor de distribuție, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va prezenta Guvernului propuneri de modificare a legislației cu incidență în domeniul energiei electrice, promovării energiei din surse regenerabile, urbanismului și amenajării teritoriului, autorizării executării lucrărilor de construcție, în vederea creării unor platforme online, integrate cu platforma dezvoltată de instituția publică de suport conform alin. (6), în vederea implementării procedurii de conectare la rețeaua electrică în baza unei notificări simplificate;

c) cu concursul organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu, în termen de 12 luni din data intrării în vigoare a prezentei legi, va prezenta Guvernului propuneri de modificare a legislației cu incidență în domeniul energiei electrice, promovării energiei din surse regenerabile, protecției mediului, în vederea consolidării Centrului Unic Informațional a investitorilor în domeniul eficienței energetice și energiei din surse regenerabile de pe platforma instituției publice de suport și rolul acestuia de punct de contact ce sprijină informațional investitorii pe toată durata dezvoltării unui proiect în domeniul energiei din surse regenerabile și obținerii, după caz, a actelor permissive și autorizărilor necesare.

(6) În termen de 18 luni de la intrării în vigoare a prezentei legi, instituția publică de suport creează o platformă online, în vederea asigurării următoarelor:

a) facilitarea procesului de informare a investitorilor cu privire la etapele dezvoltării unui proiect în domeniul energiei din surse regenerabile;

b) facilitarea dialogului dintre investitori și autorități și instituții relevante procesului de dezvoltare a proiectelor în domeniul energiei din surse regenerabile și de obținere a actelor permissive și autorizărilor necesare;

c) implementarea mecanismului de notificare simplificată, stabilită la art. 28, alin. (1¹);

(7) Prevederile de la art. 26¹, alin. (5), lit. a) - c) se aplică doar pentru instalațiile care încep să funcționeze sau care au fost adaptate/ convertite la utilizarea combustibililor din biomasă începând cu 25 decembrie 2024.

(8) În vederea creșterii consumului de energie din surse regenerabile în economia națională, în scopul încălzirii și răcirii, conform prevederii de la art. 26³, alin. (1):

a) ponderea energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire va fi majorată cu 1,1 puncte procentuale, ca medie anuală calculată pentru perioadele

2023-2025 și 2026-2030, având ca și referință ponderea energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire în anul 2020;

b) în cazul în care ponderea energiei din surse regenerabile utilizate pentru încălzire și răcire este mai mare de 60%, se consideră că această pondere îndeplinește creșterea medie anuală stabilită în conformitate cu lit. a);

c) în cazul în care ponderea energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire este cuprinsă în intervalul 50% și 60%, se consideră că această pondere îndeplinește jumătate din creșterea medie anuală stabilită în conformitate cu lit. a).

(9) În vederea creșterii consumului de energie din surse regenerabile, căldurii și frigului în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, conform prevederii de la art. 26³, alin. (2):

a) ponderea energiei din surse regenerabile, căldurii și frigului rezidual utilizate în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire va fi majorată cu cel puțin un punct procentual, ca medie anuală calculată pentru perioada 2023 – 2025 și pentru perioada 2026 – 2030, având ca și referință ponderea utilizării acestora în anul 2020, exprimată în termeni de pondere a consumului final de energie în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire;

b) în cazul în care ponderea energiei din surse regenerabile, căldurii și frigului rezidual utilizat în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire este mai mare de 60%, se consideră că această pondere îndeplinește creșterea medie anuală stabilită în conformitate cu lit. a).

(10) În vederea implementării prevederii de la art. 26⁴, alin. (4) și stabilirea unor măsuri de înlocuire a instalațiilor de încălzire pe bază de combustibili fosili, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, cu concursul instituției publice de suport și Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, în funcție de competențele deținute, întocmesc un inventar al instalațiilor de încălzire pe baza combustibililor fosili. Părți obligate cu raportarea informațiilor deținute sunt:

a) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, prin intermediul managerilor energetici raionali și, după caz, municipali – pentru informațiile cu privire la instalațiile de încălzire pe bază de cărbune (cazane, sobe) instalate în cadrul clădirilor publice;

b) Distribuitorii și furnizorii de gaze naturale – pentru informațiile cu privire la instalațiile de încălzire pe bază de gaze naturale (cazane), instalate în cadrul clădirilor publice și clădirilor rezidențiale - i) la nivel de bloc locativ sau grup de astfel de clădiri, și ii) bloc locativ în cadrul cărora toate locuințele dispun de cazane individuale pe gaze naturale;

(11) În sensul prevederii de la art. 26⁵, alin. (4), lit. c) și alin. (6):

a) unitățile termoelectrice care gestionează sisteme de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire care nu corespund criteriilor stabilite față de un sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, elaborează și aprobă planuri de măsuri pentru îmbunătățirea performanțelor sistemelor gestionate astfel ca până la 31 Decembrie 2029 să corespundă criteriilor stabilite față de un sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire.

b) unitatea termoelectrică actualizează planul de măsuri o dată la patru ani sau mai frecvent, în condițiile în care factori ce au fost considerați la elaborarea componentelor menționate la art. 26⁵, alin. (7) s-au modificat în măsură să afecteze performanța scontată a sistemului;

(12) În vederea implementării prevederii de la art. 26⁷, alin. (1), Guvernul consideră, la stabilirea ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final de energie în transporturi, contribuțiile următoarelor componente:

a) ponderea biocarburanților și a biolichidelor, precum și a combustibililor din biomasă consumați în transporturi, produși din culturi alimentare și furajere, în consumul final de energie în sectorul transporturilor rutiere și sectorul transporturilor feroviare - este limitată la 2%;

b) ponderea biocarburanților și biogazului produs din ulei de gătit uzat și grăsimi animale - este limitată la 1,7%;

c) ponderea biocarburanților avansați și biogazului produși din materia primă specificată în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile - este de cel puțin 1% în 2025 și 3,5% în 2030

d) ponderea biocarburanților, biolichidelor sau combustibililor din biomasă produși din culturi alimentare și furajere, care prezintă riscuri ridicate din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor - este de 0% până în anul 2030, cu luarea în considerare a excepției stabilite la lit. c), alin. (1), art. 26⁷.

(13) În vederea adoptării principiilor de maximă transparență, eficiență, precum și asigurarea unei predictibilități la implementarea schemelor de sprijin, conform art. 34, Guvernul:

a) publică un calendar indicativ cu privire la organizarea procedurilor de licitație, pentru următorii 3-5 ani, cu respectarea conținutului și a informațiilor stabilite de art. 34, alin. (9). Calendarul este actualizat anual sau, dacă este necesar, cu o periodicitate mai mare, pentru a reflecta modificările în planificarea organizării licitațiilor cauzate de factori obiectivi, pentru a ține cont de evoluțiile pieței sau pentru a actualiza bugetul/ costul estimat al sprijinului financiar oferit producătorilor eligibili;

b) efectuează o evaluare a eficacității schemei de sprijin pentru energia electrică din surse regenerabile și a efectelor majore asupra diferitor grupuri de consumatori finali și asupra investițiilor în domeniu, în conformitate cu prevederea de la art. 34, alin. (10), cel puțin o dată la cinci ani, și o publică pe pagina web oficială.

(14) Producătorii de energie electrică care beneficiază de schema de sprijin stabilită până la data intrării în vigoare a Legii nr. 10/2016, pot reveni în grupul de echilibrare al producătorului eligibil, în conformitate cu art. 34, alin. (1³), în termen de trei luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, în condițiile în care nu au renunțat la statutul conferit în baza schemei de sprijin stabilite anterior și vând energia electrică produsă din surse regenerabile Furnizorului central pînă la expirarea termenului pentru care i se oferă suportul.

(15) Prin derogare de la art. 37 alin. (1)¹, în vederea susținerii eforturilor de dezvoltare a proiectelor de generare a energiei electrice din surse regenerabile în cadrul schemei de sprijin tarif fix în conformitate cu cotele maxime de capacitate aprobate de Guvern întru dezvoltarea durabilă a economiei naționale, precum și ținând cont de condițiile de forță majoră neimputabile producătorilor eligibili a căror statut a fost confirmat în anul 2020 față de care acestia au fost expuși, este extinsă perioada de construcție a centralei electrice cu 24 de luni. Extinderea perioadei de construcție implică majorarea, cu termen identic, a condițiilor impuse față de vechimea centralei electrice și echipamentului aferent, după cum este stabilit la art. 37, alin. (2).

(16) Prin derogare de la art. 37 alin. (3) pînă la expirarea noului termen stabilit la alin. (15) ANRE nu va retrage statutul de producător eligibil producătorilor cărora acesta le-a fost confirmat în anul 2020.

(17) În vederea promovării energeticii distribuite și încurajării investițiilor în capacități mici de generare a energiei electrice din surse regenerabile și integrarea acestora în piața energiei electrice:

a) operatorii de sistem admit racordarea la rețeaua electrică a centralelor electrice deținute de beneficiarii mecanismului de contorizare netă, în limitele capacității admise, pentru fiecare operator, în baza deciziilor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică aprobate în conformitate cu art. 39, alin. (6), pînă la data de 31 decembrie 2023, sau care la data respectivă dețineau actul de corespundere emis în condițiile stabilite de Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. La atingerea limitelor menționate pînă la data indicată, operatorii de sistem notifică deținătorii de avize de racordare a căror centrale electrice ar depăși limita despre calificarea acestora în calitate de prosumatori de energie electrică din surse regenerabile și posibilitatea racordării la rețea, în condițiile stabilite de prezenta lege.

b) începând cu 1 ianuarie 2024, consumatorii finali, inclusiv beneficiarii mecanismului de contorizare netă, pot întreprinde acțiunile necesare în vederea obținerii calității de prosumator de energie electrică din surse regenerabile, în condițiile prezentei legi;

c) începând cu 1 ianuarie 2024, consumatorii finali care locuiesc în blocuri locative, pot întreprinde acțiunile necesare în vederea obținerii calității de prosumatori de energie electrică din surse regenerabile, în sensul prevăzut la art. 39¹, alin. (5);

d) în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, consumatorii finali din cadrul blocurilor locative, organizați în asociații de proprietari în condominiu, pot întreprinde acțiunile necesare în vederea obținerii calității de prosumatori de energie electrică din surse regenerabile care acționează în mod colectiv;

e) mecanismul contorizării nete a energiei electrice, conform art. 39, este aplicat până la 31 decembrie 2027. La 1 ianuarie 2028, toți utilizatorii mecanismului de contorizare netă devin prosumatori de energie electrică din surse regenerabile, cu obligația instalării, din contul acestora, către 31 decembrie 2028, a echipamentelor de măsurare conforme condiției stabilite la art. 39¹, alin. (1), lit. d). În cazurile în care este necesară substituirea echipamentelor de măsurare respective, furnizorul de energie electrică estimează lunar soldul monetar al fiecărui prosumator, în baza datelor cu privire la generare și consum caracteristice unui grup extins de prosumatori similari ca și categorie, dar nu mai mult de perioada oferită de 12 luni, la expirarea căreia își pierde calitatea de prosumator și dreptul de a păstra centrala electrică conectată la rețeaua electrică. Operatorii sistemelor de distribuție notifică prosumatorii respectivi cu privire la obligația de instalare a echipamentelor de măsurare.

f) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, începând cu 1 ianuarie 2024, în vederea implementării prevederilor art. 39¹, alin. (3), lit. f), aprobă tarife pentru capacitate pentru utilizarea rețelei electrice de distribuție de către prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, care sunt stabilite în raport cu puterea contractată indicată în contractul încheiat cu furnizorul de energie electrică și sunt aplicate de către furnizori. Agenția evaluează impactul prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile asupra rețelei electrice de distribuție, în cadrul căreia cuantifică sarcina disproporționată pentru sustenabilitatea financiară a operatorului sistemului de distribuție, urmărind în același timp maximizarea sprijinului pentru rețeaua electrică de distribuție prin promovarea producerii energiei electrice mai aproape de locul de consum, pe de o parte, și de excludere a subvenționării încrucișate între utilizatorii de sistem, de recuperarea costurilor suportate de operatorii sistemelor de distribuție cu dezvoltarea, întreținerea și exploatarea rețelelor electrice de distribuție, pe de altă parte. Rezultatele analizei de impact sunt publicate pe pagina web a Agenției

(18) Deținătorii centralelor electrice care la data intrării în vigoare a prezentei legi nu corespund rigorilor stabilite la art. 40, alin (2) și nu asigură transmiterea în regim real a datelor cu privire la activitatea de producere a centralei electrice, urmează să le doteze cu echipamentul necesar în termen de 24 de luni, având sistemele de comunicație compatibile cu cele ale operatorului sistemului de distribuție la rețelele cărui este racordată centrala. Operatorii de sistem îi notifică despre respectiva obligație în timp util.

Președintele Parlamentului

Notă Informativă
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016
privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile a fost elaborat de către Ministerul Energiei, cu suportul Secretariatului Comunității Energetice, Consilierului de Nivel Înalt în domeniul Energiei din cadrul Misiunii Înălților Consilieri ai Uniunii Europene pentru Republica Moldova (En. EUHLAM) și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în cadrul proiectului ”*Support for Competitive Procurement of Renewables in Moldova*”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Guvernul Republicii Moldova, întru implementarea Programul său de activitate „*Moldova prosperă, sigură, europeană*”, intenționează crearea și dezvoltarea unui sector energetic competitiv și durabil din punctul de vedere al mediului, integrat în infrastructura europeană și pe piețele energetice, care să asigure un nivel adecvat de securitate energetică a țării, în care consumatorii să aibă acces la energie de calitate în condiții echitabile, transparente și nediscriminatorii, la prețuri accesibile, cu accent pe decarbonizare.

Dezvoltarea sectorului energetic este parte a procesului de dezvoltare sustenabilă a Republicii Moldova, iar integrarea surselor regenerabile de energie în sistemul energetic al țării este primordial în realizarea obiectivelor setate privind decarbonizarea sectorului energetic național.

Pentru a îndeplini aceste obiective, Republica Moldova s-a angajat să își alinieze politicile, cât mai mult posibil, la obiectivele generale ale politicii UE în domeniul energiei și al climei, astfel cum sunt definite de pachetele legislative recente ale UE (*Pactul verde, Fit for 55, RE Power EU*), Acordul de la Paris, precum și angajamentele ce rezidă din statutul de parte contractantă (PC) la Tratatul de constituire a Comunității Energetice (TCE).

Republica Moldova, de rând cu alte țări axate pe constrângerile dezvoltării cu emisii reduse de carbon, prin semnarea Acordului Climatic de la Paris, aderarea la TCE, inclusiv alte tratate internaționale, și-a asumat obligația de a menține, proteja și ameliora calitatea mediului, precum și de a promova utilizarea prudentă și rațională a resurselor naturale, în special prin promovarea utilizării energiei produse din surse regenerabile și majorarea gradului de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES).

Obiectivele cu tangență în ceea ce privește ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final de energie, sunt stipulate în mai multe documente de politici și acte normative naționale, inclusiv: Strategia Națională de Dezvoltare „*Moldova Europeană 2030*”, Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și altele.

Ca parte contractantă a TCE, conform angajamentelor asumate, Republica Moldova trebuie să promoveze energia durabilă, competitivă și sigură în vederea realizării principalelor obiective strategice a dezvoltării durabile pe termen lung și monitorizării progreselor consumului de energie asupra mediului, precum și reducerii schimbărilor climatice.

Pentru a atinge obiectivul de reducere a emisiilor de GES, Republica Moldova trebuie să creeze un cadru juridic și economic comun pentru domeniul energetic, în special sectoarele de energie electrică, petrol și gaze naturale, pentru a promova utilizarea energiei regenerabile, precum și a îmbunătăți și a reduce impactul asupra mediului înconjurător.

Sectorul energiei regenerabile din Republica Moldova – cel care ar urma să contribuie considerabil la onorarea, de către Republica Moldova, a angajamentelor prezentate mai sus, în încercarea de a-i da o

apreciere obiectivă, poate fi descris ca fiind într-o dezvoltare lentă, dacă l-am analiza prin prisma dezvoltării și dinamicii pe toate sub-sectoarele sale.

Mai mult, politicile naționale pe segmentul energiei din surse regenerabile au stabilit ținte pentru respectivul sector pentru anul 2020, care sunt deja consumate. Respectiv, la zi Guvernul nu dispune de un obiectiv pe care l-ar urma și, în cele din urmă, nu transmite pieței și investitorilor un mesaj clar cu privire la modul în care vede dezvoltarea segmentului și dacă statul are nevoie sau nu de investiții private în acest sector, respectiv, legislația primară în acest domeniu nu pune în sarcina Guvernului elaborarea unui nou document de politici pentru anul 2030 sau un orizont de timp mai îndepărtat.

Procedurile actuale ce vizează eliberarea de autorizații și alte acte care se aplică centralelor și rețelelor conexe de transport și de distribuție pentru producția de energie electrică, încălzire sau răcire din surse regenerabile, sunt încă relativ anevoioase și nu încurajează pe deplin investițiile în instalații de producere a energiei din surse regenerabile (SER), respectiv în cazul proiectelor mici s-ar putea identifica o formulă care ar reduce din dificultatea și complexitatea procedurilor de admitere în exploatare.

Cadrul juridic aferent Garanțiilor de Origine (GO) nu stabilește instrumentele necesare pentru crearea unei piețe locale a GO și ulterioara integrare a acesteia într-o piață regională. În perspectivă, oferirea posibilității producătorilor de energie electrică regenerabilă, ori unui agregator de GO, să le comercializeze pe o platformă electronică, ar duce la obținerea de către primii (ul) a unor beneficii economice suplimentare.

Mecanismul de „contorizare netă”, deși a cunoscut o dezvoltare relativ accelerată în ultimii 2-3 ani, în special din cauza prețurilor și tarifelor relativ mari la energia electrică pe piața locală, acesta este totuși unul aproape „consumat”, ce nu corespunde întru totul legislației europene pe domeniu, nu ține cont de mecanismele de piață precum ar fi, valoarea energiei în piață la momentul generării și consumului acesteia, la fel, în momentul de față mecanismul de contorizare netă este disponibil doar proprietarilor de clădiri unifamiliale/individuale și întreprinderilor/ companiilor, și mai puțin proprietarilor de apartamente în case multietajate. Astfel, trebuie prevăzută o tranziție de la respectivul model la cel de „prosumatori”.

Promovarea utilizării energiei termice, inclusiv în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică (SACET), nu este una suficient de categorică și care ar conduce spre a reducerea consumul de combustibili fosili în vederea satisfacerii necesității de energie pentru încălzire, acest lucru ar putea duce, în perspectivă, la o creștere a consumului de gaze naturale și la înrăutățirea gradului de securitate energetică.

Utilizarea energiei regenerabile în sectorul transporturi practic nu are loc, utilizarea surselor de energiei regenerabile (SER) de către transportul public urban (i.e. troleibuze) fiind practic unicul segment în care acest lucru are lor. Valoarea de 0,18% - pondere a consumului de energie regenerabilă în consumul final de energie în sectorul transporturi – confirmă acest lucru.

Totodată, utilizarea biocombustibililor prin amestec cu combustibilii clasici fosili, nu s-a dezvoltat și trebuie promovată mai categoric în vederea atingerii țintei naționale pentru anul 2030. Lipsa acestui segment costă Republica Moldova sub aspect economic, un sector actual și cu potențial de dezvoltare stagnând.

Cât privește problematica îngustă a investițiilor în capacități mici și mari de generare a energiei electrice, Legea nr. 10/2016 conține prevederi generale privind elaborarea și aprobarea de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) a clauzelor obligatorii ale contractului pentru achiziționarea

energiei electrice din surse regenerabile, inclusiv pentru producătorii eligibili care au obținut statutul respectiv în cadrul licitațiilor organizate de Guvern, fără a specifica elementele specifice pe care trebuie să le conțină contractul respectiv.

Orice reducere a capacității producătorului eligibil de a livra energia electrică produsă în rețea poate afecta veniturile acestuia. Respectiv, din perspectiva creditorilor sau a investitorilor, este extrem de important ca producătorii eligibili, pentru care aceștia oferă suport investițional, să dispună de dreptul la compensații pentru asemenea limitări, în special în cazul surselor regenerabile intermitente, precum sunt cele eoliene și solare. Legea nr. 10/2016 nu stabilește careva principii sau mecanisme de stabilire a compensațiilor pentru limitările aplicate producătorului eligibil, fapt care este de natură să genereze riscuri suplimentare în legătură cu eventualele limitări și afectează viabilitatea proiectelor de energie regenerabilă, implementate în cadrul schemei de sprijin.

Legea nr. 10/2016, cât și cea cu incidență în domeniul energiei electrice – Legea nr. 107/2016, permit interpretarea prevederilor ce se referă la echilibrarea sistemului electroenergetic în contextul schemei de sprijin pentru promovarea energiei electrice din SER (conform feedback-ului oferit de actorii din piață), în special funcțiile pe care le îndeplinește furnizorul central în legătură cu echilibrarea și obligația producătorilor eligibili de a-și asuma responsabilitatea echilibrării după crearea pieței energiei electrice pe parcursul zilei.

Cu toate acestea, producătorii eligibili sunt obligați să-și asume responsabilitatea financiară pentru dezechilibre doar după stabilirea pieței pe parcursul zilei sau a pieței energiei electrice de echilibrare, precum și dacă este înregistrată existența unui nivel suficient de lichiditate pe piețele respective. De notat că legea primară nu prevede careva criterii clare, transparente și măsurabile pentru stabilirea nivelului de lichiditate pe piețele de energie electrică.

Astfel, în lipsa unor prevederi fără echivoc în ceea ce privește condițiile în care va avea loc echilibrarea și condițiile în care va fi realizată decontarea dezechilibrelor create de producătorii eligibili, costurile aferente echilibrării în cazul producătorilor de energie electrică din SER se pot dovedi a fi excesiv de mari sau chiar imposibil de cuantificat la etapa determinării prețului ofertei. Acest fapt poate afecta semnificativ fluxurile de venituri pentru producătorii eligibili și viabilitatea proiectelor de energie regenerabilă, implementate în cadrul schemei de sprijin. Pe cale de consecință, potențialii investitori pot fi descurajați de a participa la licitațiile organizate de Guvern sau vor fi determinați să prezinte oferte cu prețuri mai mari, pentru a diminua riscurile legate de apariția unor costuri de echilibrare neprevăzute, nedeterminabile sau excesive.

Nici prevederile din Legea 10/2016, în reacția actuală, nici legislația secundară nu stabilesc în mod expres principii generale sau nu prevăd un angajament al Guvernului pentru menținerea viabilității economice a proiectelor care beneficiază deja de sprijin în conformitate cu legea. Fără a aduce atingere adaptărilor necesare pentru a se conforma legislației Comunității Energetice, nivelul și condițiile aferente sprijinului acordat producătorilor eligibili nu trebuie revizuite într-un mod care să afecteze în mod negativ drepturile conferite și să submineze viabilitatea economică a proiectelor care beneficiază deja de sprijin în conformitate cu lege.

Legea nr. 10/2016 stabilește expres faptul că ar urma să aibă loc o tranziție de la contractele de achiziționare a energiei electrice din surse regenerabile, încheiate inițial de producătorii eligibili (după finalizarea procedurii de licitație), la contracte pentru diferențe, odată cu instituirea unei piețe a energiei electrice pentru ziua următoare (PZU), cu un nivel suficient de lichiditate, fapt constatat de către ANRE prin intermediul unui studiu de piață. Deși Legea stabilește principiile de bază privind tranziția către

contracte pentru diferențe, există incertitudini în ceea ce privește criteriile care pot fi utilizate de către ANRE la evaluarea nivelului de lichiditate pe piață.

În contextul reformării pieței energiei electrice din Republica Moldova, cu tranziția către piețe organizate concurențiale de energie electrică, este necesară consolidarea funcției de Furnizor Central, pentru a asigura un grad sporit de solvabilitate al acestuia și pentru a asigura continuitatea și fiabilitatea aplicării schemei de sprijin în cazul transferului acestei funcții către alte entități.

Având în vedere dezvoltarea piețelor organizate concurențiale de energie electrică și necesitatea separării efective a activităților din sectorul electroenergetic, este necesară asigurarea unui grad sporit de transparență a mecanismului de finanțare și efectuare a plăților pentru producătorii eligibili în cadrul schemei de sprijin, precum și eliminarea riscului ce ține de potențialele subvenții încrucișate între diferite activități prestate de furnizorul central, fapt care poate afecta plățile efectuate de furnizorul central pentru producătorii eligibili în cadrul schemei de sprijin.

Totodată a fost identificată necesitatea ajustării valorilor garanțiilor ce urmează a fi depuse de participanții la licitație (*garanția pentru ofertă, garanția de bună execuție a contractului*), pentru a asigura un proces mai eficient de evaluare și selectare a ofertelor. Astfel, garanțiile respective urmează a fi stabilite la un nivel suficient de înalt încât să descurajeze participarea la licitație a investitorilor care nu intenționează de fapt să implementeze proiectele de energie regenerabilă, dar, în același timp, să nu fie excesiv de mari astfel încât acestea să devină o barieră pentru dezvoltatorii de proiecte de energie regenerabilă în ceea ce privește participarea la licitație și accesul la schema de sprijin.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene (UE). Astfel, potrivit clauzei de armonizare, proiectul de lege transpune parțial:

- Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și al Consiliului din 11 Decembrie 2018 privind promovarea utilizării și consumul surselor de energie regenerabilă, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328/210 din 21 decembrie 2018, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC.

În context, în scopul descrierii gradului de compatibilitate a prevederilor incluse în proiect, au fost elaborate Tabelele de concordanță ale acestuia, corespunzător actului UE transpus.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Cu referire la setul de prevederi de transpunere a noii *Directive privind promovarea utilizării și consumul surselor de energie regenerabilă*, principalele prevederi ale proiectului se referă la următoarele:

1. *Introducerea obligației Guvernului de stabilire a țintei naționale sectoriale pentru orizontul de timp 2030;*

Legea stabilește atribuția Guvernului de identificare/estimare și aprobare a unei ținte sectoriale pentru anul 2030. Un răspuns la capitolul respectiv ar urma a fi oferit prin intermediul Planului Național Integrat privind Energia și Climă (PNIEC), care va prezenta ținta sectorială, cele sub-sectoriale, precum și lista de măsuri, inclusiv costuri/ investiții aferente, necesare de realizat pentru atingerea obiectivelor trasate.

2. *Introducerea dreptului Guvernului de aplicare a „transferurilor statistice” de energie din surse regenerabile cu alte state membre ale Comunității Energetice ori state membre UE;*

Prin acest procedeu, Guvernul ar putea să reducă sau să crească cantitatea de energie regenerabilă reflectată în statisticile naționale, respectivul volum de energie fiind comercializat sau achiziționat prin intermediul unei platforme dezvoltate și ținute de Comisia Europeană – URDP (En. *Union Renewable Development Platform*). Prețul de comercializare a energiei regenerabile „*transferate statistic*” dintr-un stat în altul se stabilește prin negocieri directe, cu notificarea Secretariatului Comunității Energetice.

3. *Simplificarea procedurilor administrative aferente dezvoltării unui proiect în domeniul energiei regenerabile;*

Unul din subiectele atinse în proiectul de lege și care ar urma să faciliteze mobilizarea investițiilor în proiectele SER, este consolidarea instrumentului Centrului Unic de Informare a Investitorilor (CUII) în domeniul energiei electrice și SER (*echivalentul ghișeului unic sau punctului focal indicat de Directivă*), creat pe lângă Agenția pentru Eficiență Energetică (AEE).

Proiectul de lege stipulează că, Centrul Unic, are drept scop/ misiune asigurarea unui suport informativ continuu părților interesate, conform modificărilor aduse la proiectul de lege. Guvernul ar urma să ia măsuri de natură să consolideze instituția și să o mandateze cu reformarea suportului și naturii sprijinului oferit investitorilor, astfel încât Centrul să poate „*intermedia*” obținerea de documente/ autorizații/ certificări de care ultimii ar avea nevoie.

De notat că digitalizarea proceselor, la care face apel Directiva europeană, ar urmă să fie pe deplin considerată de Guvern și AEE la re-ingineria suportului oferit de CUI, astfel ca serviciile oferite de către acesta să corespundă aspirațiilor Executivului de digitalizare a proceselor/serviciilor publice în linie cu cele mai bune practici.

O altă intervenție apreciabilă ține de facilitarea la maxim a proceselor administrative ce vizează dezvoltarea unor proiecte mici, (Guvernul ar urma să stabilească pragul oportun, la sugestia Operatorilor Sistemelor de Distribuție).

Astfel, orice investitor, după parcurgerea unor etape indispensabile dezvoltării unui proiect – precum ar fi obținerea avizului de racordare, proiectarea și construcția unității de generare, este în drept doar să notifice racordarea acesteia la rețea, cu condiția implicării la etapa respectivă a unui electrician autorizat și lipsa, în decursul a 30 de zile de la depunerea notificării, a unei obiecții din partea OSD-ului relevant.

4. *Stabilirea cadrului juridic primar care are favoriza apariția unei piețe naționale a garanțiilor de origine și integrarea regională a acesteia;*

Prin modificările aduse la Legea 10/2016, cadrul juridic privind garanțiile de origine (GO) ar urmă să fie „*extins*”, pe lângă resursa clasică – energia electrică, și asupra gazelor/biogazului, inclusiv hidrogen, cât și pentru energia regenerabilă utilizată în încălzire și răcire. În mod standard, fiecare MWh de energie regenerabilă ar urma să fie însoțit de o unitate de GO. Elementul nou al cadrului juridic aferent GO ține de introducerea posibilității comercializării garanțiilor de origine în condiții de piață.

Și dacă în cazul producătorilor din piața liberă, comercializarea GO i-ar asigura un venit suplimentar, în cazul producătorilor sprijiniți de către stat prin scheme de sprijin, Guvernul poate opta pentru reducerea proporționată a sprijinului sau instituirea unei burse prin care GO-urile sunt comercializate actorilor interesați.

Experiența statelor europene a demonstrat că printre cei mai interesați de procurarea GO pot fi furnizorii, a căror model de business include promovarea energiei regenerabile, marile companii sau corporații, care promovează combaterea schimbărilor climatice, etc.

5. *Promovarea conceptului de „prosumator” și „comunități energetice”, cu crearea cadrului juridic necesar;*

Conceptul de „prosumator” vine să-l substituie pe cel de „contorizare netă” în termenii sugerați în proiectul de lege, aliniindu-se la rigorile directivelor europene. Astfel, mecanismul de prosumatori ar urma a fi descris de setul de drepturi, oferite atât prosumatorilor din case individuale/mono-familiale, cât și pentru consumatorii din clădiri multietajate.

Aceste drepturi se referă la producerea energiei din surse regenerabile, inclusiv pentru consumul propriu, de stocare sau comercializare a surplusului generat, astfel încât:

- energia electrică pe care o consumă sau introduc în rețea, să nu fie supusă unor proceduri și taxe discriminatorii sau disproporționate și unor tarife de rețea care nu reflectă costurile;
- energia electrică produsă și consumată în cadrul propriilor instalații/ receptoare, să nu fie supusă unor proceduri discriminatorii sau disproporționate și oricărei taxe sau oricărui tarif

Totodată, prevederile proiectului de lege ar urma să ofere dreptul de a instala și exploata sisteme de stocare a energiei electrice (combinate cu instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile) fără a trebui să plătească vreo taxă dublă, inclusiv taxe de rețea pentru energia electrică stocată care rămâne în propriile spații, inclusiv dreptul de a primi, după caz, prin intermediul schemelor de sprijin, pentru energia electrică din surse regenerabile auto-produsă pe care o introduc în rețea, o remunerație care reflectă valoarea de piață a energiei electrice respective.

6. *Promovarea utilizării energiei regenerabile în sectoarele încălzire și răcire și transporturi;*

Pentru a promova utilizarea energiei regenerabile în sectorul încălzirii și răcirii, se impune creșterea ponderii energiei din surse regenerabile în sectorul menționat cu o valoare de 1,1% ca medie anuală calculată pentru perioadele 2023-2025 și 2026-2030, pornind de la ponderea energiei din surse regenerabile în sectorul încălzirii și răcirii în 2020. Guvernul urmează să stabilească setul de măsuri și instituțiile desemnate cu rolul de a asigura „producerea” evoluției cerute de cadrul normativ primar.

Într-o promovare a utilizării de către SACET a energiei regenerabile, proiectul de lege promovează sistemele eficiente, în linie cu noțiunea introdusă de Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Cât privește setul de problematice identificate de echipa de consultanți ai Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, cadrul primar urmează a fi completat cu o serie de prevederi noi, iar unele prevederi existente urmează a fi modificate în conformitate cu următoarele recomandări.

7. *Crearea unui cont special „dedicat”, utilizat pentru colectarea plăților efectuate de furnizorii de pe piața cu amănuntul pentru energia electrică produsă de producătorii eligibili și pentru efectuarea plăților în adresa acestora, inclusiv consolidarea funcției de furnizor central;*

Având în vedere faptul că furnizorul central este în drept să desfășoare și alte activități economice, inclusiv în sectorul electroenergetic, în scopul asigurării transparenței plăților efectuate în cadrul schemei de sprijin, precum și pentru excluderea potențialelor subvenții încrucișate între diferite activități desfășurate de furnizorul central, Legea nr. 10/2016 urmează a fi modificată și completată cu prevederi noi, care să reglementeze instituirea unui cont special dedicat plăților efectuate în cadrul schemei de sprijin.

Contul special dedicat, urmează a fi utilizat exclusiv pentru următoarele operațiuni:

- a) colectarea plăților efectuate de furnizorii de energie electrică în legătură cu achiziționarea cantităților de energie electrică produsă din surse regenerabile, stabilite de ANRE;

- b) efectuarea tuturor plăților datorate producătorilor eligibili în conformitate cu termenii și condițiile stabilite în contractele de achiziționare a energiei electrice produse din surse regenerabile, de către producătorii eligibili;
- c) depunerea resurselor financiare necesare acoperirii cerințelor aferente capitalului de lucru și a altor sume de bani colectate sau utilizate exclusiv în scopul finanțării sprijinului oferit pentru energia electrică produsă din surse regenerabile.

Funcțiile existente ale furnizorului central, stabilite prin Legea nr. 10/2016, în vigoare, urmează a fi menținute.

Totodată urmează a fi stabilite și unele atribuții ale Guvernului în ceea ce privește asigurarea viabilității financiare și a continuității plăților în cadrul schemei de sprijin pentru energia electrică produsă din SER. Astfel, pentru asigurarea funcționalității continue a mecanismului *cont special dedicat*, Legea nr. 10/2016 urmează a fi completată cu prevederi noi care să stabilească obligația de a asigura unele lichidități (resurse financiare) care ar corespunde plăților aferente producătorilor eligibili pentru o perioadă de 1 lună calendaristică.

Costul respectiv urmează a fi luat în considerație la determinarea prețului reglementat stabilit pentru furnizorul central, conform metodologiei aprobate de ANRE.

8. Descrierea principiilor de funcționare a mecanismului în baza căruia urmează a fi stabilite și efectuate plățile obligatorii pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de către furnizorii de energie electrică. Specificarea costurilor care urmează a fi recuperate prin intermediul plăților obligatorii pentru energia electrică produsă din SER.

În conformitate cu mecanismul de plată pentru energia electrică produsă din SER, stabilit în cadrul schemei de sprijin, furnizorii care furnizează energie electrică consumatorilor finali sunt obligați să achiziționeze lunar energie electrică de la furnizorul central în cantitățile stabilite în conformitate cu Regulile Pieței Energiei Electrice și la prețuri aprobate de ANRE.

În legătură cu plățile respective, se propune introducerea în Legea nr. 10/2016 a unor prevederi suplimentare care să îmbunătățească transparența mecanismului de finanțare a plăților efectuate către producătorii eligibili, să asigure recuperarea de către furnizorul central a tuturor costurilor aferente exercitării atribuțiilor sale stabilite prin lege, precum și să minimizeze riscurile ce țin de neachitarea sau achitarea cu întârziere a facturilor de către furnizori.

Astfel, în Legea nr. 10/2016 se propun a fi incluse prevederi mai detaliate privind modul de determinare a plăților respective, inclusiv structura costurilor care urmează a fi incluse în prețul reglementat pentru energia electrică regenerabilă furnizată de către furnizorul central, precum și un mecanism de reconciliere a diferențelor care rezultă din aplicarea cotelor de piață stabilite de ANRE și cotele reale ale furnizorilor de energie electrică pe piața cu amănuntul.

În acest sens, se propune ca contribuția financiară pentru energia electrică din surse regenerabile (noțiunea utilizată în proiectul de lege), determinată de ANRE, să reflecte inclusiv categorii de costuri ce se referă la costurile aferente achiziționării obligatorii a energiei electrice din surse regenerabile de către furnizorul central, costurile legate de plata compensațiilor pentru limitările operate, dacă acestea nu sunt recuperate prin tarifele pentru serviciile de transport sau de distribuție a energiei electrice, costurile aferente echilibrării, în limita plafonului de echilibrare stabilit pentru producători, alte costuri pe care le suportă Furnizorul Central și pe care ANRE le consideră necesare a fi incluse în prețul reglementat.

9. Operarea de modificări și completări în partea ce ține de organizarea licitațiilor și conținutul documentației de licitație, drepturile și obligațiile specifice ale producătorilor eligibili;

Legea nr. 10/2016 urmează a fi modificată la capitolul valori ale garanțiilor pentru ofertă și de bună execuție a contractului, pentru a fi aliniată la bunele practici, și totodată, pentru a „filtra” din start investitorii de rea credință. Astfel, respectivele valori ar urma să fie stabilite în documentația de licitație și, simultan, în Regulamentul elaborat de ANRE pentru procedura de confirmare a statului de producători eligibili.

10. Stabilirea dreptului producătorilor eligibili de a primi plăți (compensații) pentru limitarea cantităților de energie electrică din surse regenerabile, injectate în rețelele electrice;

Legea nr. 10/2016 se propune a fi completată cu prevederi noi care să stabilească dreptul producătorilor eligibili de a primi plăți/compensații pentru energia electrică care ar fi fost produsă și livrată în rețeaua electrică dacă nu ar fi fost întreprinse acțiuni de limitare a cantităților de energie electrică injectată în rețele de către operatorul de sistem (EN: *curtailment*).

Respectiv, în cazul în care capacitatea unui producător eligibil de a livra energie electrică în rețea în conformitate cu drepturile stabilite prin lege a fost limitată, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, în baza deciziei unei autorități sau în conformitate cu clauzele unui contract încheiat de producătorul eligibil cu operatorul de sistem, producătorul eligibil este în drept să obțină de la operatorul de sistem plată pentru energia electrică nelivrată pentru perioada în care a fost aplicată limitarea.

11. Clarificarea responsabilității de echilibrare pentru producătorii eligibili și repartizarea costurilor aferente echilibrării;

Pentru a exclude posibilitatea interpretării prevederilor Legii nr. 10/2016 în ceea ce privește asumarea de către producătorii eligibili a responsabilității financiare pentru dezechilibrele create, Legea nr. 10/2016 ar urma să fie completată cu prevederi specifice privind suportarea de către producătorii eligibili a costurilor aferente echilibrării, imputabile acestora urmare a realizării acțiunilor de echilibrare de către operatorul sistemului de transport.

12. Stabilirea în lege a momentului în care producătorii eligibili de energie din surse regenerabile ar urma să-și asume responsabilitatea financiară deplină pentru dezechilibrele create;

După cum a fost precizat, prin modificările la Legea 10/2016, producătorii eligibili de energie electrică regenerabilă vor fi scutiți de careva costuri aferente dezechilibrelor generate, doar până la crearea și funcționarea unei PPZ suficient de lichide, care ar permite producătorilor, apropiindu-se de timpul livrării energiei electrice, să-și ajusteze pozițiile. În acest context, este necesar de stabilit clar când o PPZ poate fi catalogată drept lichid, astfel încât producătorii energie din SER să poată comercializa, sau cumpăra energie electrică în vederea corectării poziției sale notificate anterior.

13. Stabilirea la nivel de lege a unor prevederi ce țin de viabilitatea economică a proiectelor de valorificare a energiei regenerabile susținute prin intermediul schemelor de sprijin;

Nici legislația primară, nici legislația secundară, nu stabilesc în mod expres principii generale pentru a menține viabilitatea economică a proiectelor care beneficiază deja de sprijin în conformitate cu legea. Fără a aduce atingere adaptărilor necesare pentru a se conforma legislației Comunității Energetice, nivelul și condițiile aferente sprijinului acordat producătorilor eligibili nu trebuie revizuite într-un mod care să afecteze în mod negativ drepturile conferite și să submineze viabilitatea economică a proiectelor care beneficiază deja de sprijin în conformitate cu Legea 10/2016.

14. Completarea Legii nr. 10/2016 cu prevederi ce urmăresc stabilirea indicatorilor și informațiilor care urmează a fi utilizate/utilizați pentru evaluarea nivelului de lichiditate și a momentului în care se va asigura tranziția către contracte pentru diferențe;

În conformitate cu Legea nr. 10/2016, în vigoare, existența unui nivel suficient de lichiditate pe piața angro de energie electrică se constată de către ANRE, la elaborarea unui studiu de piață.

Având însă în vedere că evaluarea gradului de lichiditate pe o piață PZU emergentă ar putea fi subiectivă, iar dezvoltarea acesteia din contul accesului producătorilor SER ar fi blocată de o evaluare discreționară, este propusă o altă abordare pentru depășirea problematicii în cauză.

Astfel, se propune ca modificările sugerate pentru prevederea de la art. 38¹ să stabilească că contractele pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, semnate de producătorii eligibili mari, să fie convertite în contracte pentru diferență la 6 luni din momentul în care PZU a devenit funcțională, conform indicatorilor stabiliți de lege.

Concomitent, urmează a fi operate și alte modificări în art. 38¹ din Lege, prin care să se asigure că modificarea contractelor existente și tranziția la contracte pentru diferențe se efectuează astfel încât să fie menținut același echilibru dintre beneficii, obligații, riscuri și profit, stabilit de părți la semnarea contractului pentru comercializarea energiei electrice din SER. Obligațiunile financiare, care rezultă din contractul pentru diferențe, urmează a fi colectate prin intermediul *contribuțiilor financiare* pentru energia electrică produsă din SER.

5. Fundamentarea economico-financiară

După cum a fost estimat și detaliat în Analiza Impactului de Reglementare, componenta energie electrică din surse regenerabile – E-SER, fiecare % (un) adițional de pondere a electricității din surse regenerabile în mixtul consumat este responsabil de mobilizarea unor investiții directe cuprinse în intervalul 14-33 milioane EUR, în dependență de tehnologia *țintită*.

În condițiile în care Guvernul și-ar propune atingerea unei ponderi minime a E-SER în consumul final brut de energie electrică de 30%, valoarea cumulativă doar a investițiilor directe în respectivele proiecte s-ar situa în intervalul 350-825 milioane EUR, care s-ar putea dubla în condițiile în care Guvernul ar promova agresiv electrificarea economiei naționale și atingerea unui consum final de energie electrică de cca. 600-700 mii tone echivalent petrol (ktep).

Cu referire la oportunitățile oferite de o piață a Garanțiilor de Origine, conform „*Discussion Paper: on Implementation of the Guarantees of Origin System in the Energy Community*”, elaborat de Secretariatul Comunității Energetice, prețul înregistrat în ultima perioadă pentru GO în Europa, a fost situat în intervalul 0,2-0,8 EUR/MWh, în perspectivă așteptările fiind ca prețul acestora să se stabilizeze sub pragul de 1,4 EUR/MWh. Astfel, lipsa adaptării noilor prevederi aferente GO ar duce la pierderea oportunității comercializării acestora către părțile interesate și ne-mobilizarea de către vânzătorii a cca. 0,5 milioane MDL/an pentru fiecare un (1) % de pondere E-SER în consumul final brut de energie electrică, sau cca. 15 milioane MDL/an, în condițiile unei ținte de 30%.

Promovarea consumului de energie regenerabilă, atât în sectorul transporturi, cât și în sectorul clădiri, ar avea în mod indubitabil un impact pozitiv. Prețurile din ultima perioadă la resursele energetice fosile (la sfârșitul anului 2022 consumatorul casnic a înregistrat în facturi, pentru o perioadă scurtă de timp, tarife de cca. 0,3 EUR/kWh pentru energia electrică și cca. 0,15 EUR/kWh pentru gazele naturale), și modul în care acestea au „lovit” în consumatorii din Republica Moldova, au demonstrat că eficiența energetică și energia regenerabilă ar trebui să fie pilonii de bază ai politicilor energetice naționale. Investițiile în

eficiență energetică și energie regenerabilă, la ziua de astăzi și-n în condițiile prețurilor actuale, se răscumpără de două ori mai repede decât în condițiile tarifelor de până la criza energetică și războiul din Ucraina.

Estimarea impactului asupra economiei naționale a conversiei sectorului Încălzire și Răcire într-unul sută la sută regenerabil, este un exercițiu mai complicat din motivul spectrului mare de tehnologii existente pe piață, care ar putea fi utilizate, costurile investiționale diferite, soluțiile tehnologice și constructive selectate de fiecare beneficiar, starea locuinței la zi și performanța ei energetică, etc. Cu toate acestea, mai jos prezentate rezultatele unei modelări pentru un scenariu simplist în care toate gospodăriile casnice din Republica Moldova optează pentru o soluție sustenabilă de alimentare cu energie termică.

#	Tip gospodărie	Nr. total gospodării*	Soluția Î&R	Investiția specifică	Cost total, milioane EUR
1.	Apartamente	417'938	100% - pompe de căldură	6'000 EUR/unit	2'507
2.	Case individuale	901'493	30% - pompe de căldură 70% - cazane pe biocombustibil solid	12'000 EUR/unit 3'500 EUR/unit	3'245 2'209
3.		1'319'431			7'961

Notă: * Biroul Național de Statistici – locuințe ([link](#))

Astfel, conchidem că doar sectorul rezidențial ar fi responsabil de mobilizarea unor investiții în tehnologii de valorificare a potențialului regenerabil pentru încălzirea și răcirea spațiilor de cca. 8 miliarde de EUR.

Cât privește sectorul transporturilor, în tabelul de mai jos este prezentat rezultatul unui calcul foarte simplu (i.e. fără a ține cont de conținutul energetic diferit al substanțelor amestecate), prin care s-a încercat estimarea efortului financiar aproximativ aferent procurării biocarburanților și mixarea acestora cu carburanții clasici, astfel încât să fie atinsă ținta sectorială de 9%. De precizat că prețurile indicate pentru ambele tipuri de biocarburanți s-au dublat practic pe fundalul crizei energetice globale și a războiului din Ucraina.

#	Tip carburant	Cantitate carburant/a.2021/	Echivalent 9%	Cost specific biocarburant	Cost total componenta „bio”
1.	Benzină	173'326	15'599	Cca. 1'100 EUR/tonă	cca. 17,2 milioane EUR
2.	Motorină	648'867	58'398	Ca. 1'400 EUR/ton**	cca. 81,8 milioane EUR
3.		822'193			cca. 99 milioane EUR

Notă: * - <https://www.iea.org/data-and-statistics/charts/ethanol-and-gasoline-prices-2019-to-april-2022>

** - <https://www.iea.org/data-and-statistics/charts/biodiesel-and-diesel-prices-2019-to-april-2022>

Cifrele de mai sus sunt estimative și ar urma să fie interpretate ca atare, indicând doar o magnitudine a efortului financiar necesar de suportat în vederea asigurării unei ponderi de cca. 9% a componentei bio în carburanții fosili utilizați, și care trebuie să sporească interesul Guvernului, cât și al actorilor economiei naționale, de compune eforturile în vederea edificării unei industrii locale a biocarburanților, și de a conta în măsură minim posibilă pe resursele din import.

În încercarea de a estima impactul total al proiectelor energie regenerabilă asupra bugetului public național, tabelul de mai jos prezintă unele estimări pentru 1 MW instalații eoliene și solare fotovoltaice, precum și pentru scenariul teoretic în care ținta de 30% ar fi atinsă din contul exclusiv al tehnologiei respective.

Estimarea impactului proiectelor SER asupra bugetului public național¹

Capacitati instalate, MW	Instalații solare PV		Instalații eoliene	
	1	1 125	1	482
Investiția specifică, mii lei/MW	17 916,00		27 336,00	
Investiția totală, mii lei	17 916,00	20 155 500	27 336,00	13,179,857
TVA investiție specific, mii lei	3 583,20	4 031 100	5 467,20	2,635,971
Cheltuieli specifice fixe, %	1,90%		3,00%	
Cheltuieli specifice fixe, mii lei	340,40	382 950	820,08	395,396
Total salarii, mii lei	170,20*	191 475	205,02	98,849
Impozite pe salarii, mii lei	74,75	84 094	90,04	43,412
Total impozite salarii 15 ani, mii lei	1 121,29	1 261 451	1 350,67	651,216
TVA aferent vânzărilor**, mii lei	225,60	253 800	356,50	176,223
Total TVA aferent vânzărilor 15 ani, mii lei	3 384,00	3 807 000	5 347,50	2,578,259
Impozit pe profit, mii lei	86,54	97 358	110,70	53,373
Total impozit pe profit 15 ani mii lei	1 298,15	1 460 419	1 660,54	800,618
Total impozit pe an, mii lei	386,90***	435 263	557,25***	268,674
Total impozite 15 ani, mii lei	5 803,44	6 528 870	8 358,71	4,030,092

Notă: *Se admite crearea a 4-6 locuri de muncă

**În ipoteza că 50% din consumul de energie electrică revine sectorului rezidențial, care la zi este scutit de TVA

*** În cazul parcurilor fotovoltaice, cca. 110 mii lei/an sunt venituri atribuite bugetului autorităților, iar cazul instalațiilor eoliene – cca. 135 mii lei/an

Merită a fi precizat faptul că valorile estimate și prezentate în tabelul 2 nu țin cont de consumul prognozat de energie electrică în anul 2030, care ar putea fi „propulsat în sus” de un eventual interes al Guvernului de a promova electrificarea economiei naționale. În același timp, ținta anunțată/ acceptată în calcule de 30% a ponderii SER în consumul final brut de electricitate, ar putea fi atinsă și din contul instalațiilor de producere a biogazului și generare a energiei electrice și termice în baza acesteia, care ar modifica tabloul de mai sus, având în vedere caracteristicile tehnologiei – o investiție specifică de cca. 3 ori mai mare.

După cum a fost descris mai sus, implementarea Proiectului de lege privind modificarea și completarea Legii nr. 10/2016 va avea un impact benefic inclusiv asupra consumatorilor finali de energie electrică, atât pe termen mediu, precum și pe termen lung. În particular, posibilitatea obținerii unor prețuri mai mici în cadrul licitațiilor organizate de Guvern va duce la micșorarea costului energiei electrice produse din surse regenerabile, fapt care va determina inclusiv reducerea costurilor legate de energia electrică pentru consumatorii finali.

Promovarea consumului de energie regenerabilă pentru încălzire și răcire are un impact benefic nu atât asupra mediului, dar și a bugetelor gospodăriilor casnice inclusiv. Prețurile de astăzi la resursele

energetice încurajează consumul de energie regenerabilă, care pot oferi o economie de pînă la 30-40% (situația din perioada 2019-2021), sau chiar 60-70%² (în comparație cu prețurile la resursele energice la începutul anului 2023). Totuși, valorile respective depind de o serie de factori, cel mai important fiind costul energiei în anii ce urmează (nivelul la care acesta se va stabili).

În concluzie, intervenția propusă va avea un impact net pozitiv asupra bunăstării cetățenilor Republicii Moldova, care utilizează în gospodărie energia din surse regenerabile, condiția de bază fiind dezvoltarea, de către Guvern, a unor programe care ar facilita implementarea prevederilor legale în beneficiul consumatorilor finali.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Pentru asigurarea implementării corespunzătoare a modificărilor și completărilor la Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, este necesar de modificat (adaptat) o serie de acte normative, după cum urmează:

- Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 690/2018;
- Regulamentul privind confirmarea statutului de producător eligibil aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 251/2019;
- Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru energia electrică furnizată de furnizorul central, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 483/2017;
- Metodologia de determinare a tarifelor fixe și a prețurilor la energia electrică produsă de producătorii eligibili din surse regenerabile de energie, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 375/2017;
- Clauzele obligatorii ale contractului pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 252/2019.

Ulterior, ANRE urmează să stabilească și să aprobe tarife fixe noi și prețuri plafon noi în conformitate cu noile prevederi ale Metodologiei de determinare a tarifelor fixe și a prețurilor la energia electrică produsă de producătorii eligibili din surse regenerabile de energie.

Intervenția propusă nu implică careva schimbări instituționale, necesare pentru implementarea măsurilor propuse. De precizat însă că lansarea unei piețe angro naționale presupune crearea Operatorului Pieței energiei electrice, care nu este impusă însă de proiectul respectiv.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul a fost supus procedurii de examinare și avizare în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 privind actele normative.

Propunerile parvenite au fost examinate și utilizate pentru îmbunătățirea Proiectului de lege, iar rezultatele avizării sunt reflectate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor. În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost publicat și poate fi accesat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei (compartimentul „Transparența”, directoriul Transparență decizională”) și pe portalul guvernamental particip.gov.md.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție, conform art. 35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, iar rezultatele acesteia au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

¹ Elaborat în baza Notei informative la proiectul de lege (inițiativa legislativă nr. 290 din 18.10.2021) pentru modificarea Codului Funciar nr. 828/1991

² Estimarea s-a făcut pentru opțiunea de încălzire a locuinței cu un cazan pe gaze naturale sau cu o pompă de căldură, fără a considera investițiile inițiale, costurile cu operarea și mentenanța

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege, întrucât conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, a fost supus expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene de către Centrul de Armonizare a Legislației și rezultatele acesteia sunt incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost supus expertizei juridice, conform art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, iar rezultatele examinării acesteia sunt reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

11. Constatările altor expertize

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, conține unele prevederi care pot fi tratate ca având impact asupra activității de întreprinzător, în contextul Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

În acest sens, a fost elaborată Analiza de impact la proiectul de lege, în conformitate cu cerințele Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019. Evocăm că, analiza impactului la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost examinată în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 7 februarie 2023. Ca urmare a examinării, analiza impactului la proiectul de lege a fost susținută condiționat.

De asemenea, relevăm că proiectul a fost supus expertizei Secretariatului Comunității Energetice, în vederea asigurării transunerii fidele a Directivei 2018/2001 și implementării deciziei Consiliului

Ministerial D/2021/14/MC-EnC.

Ministrul Energiei

Digitally signed by Parlicov Victor
Date: 2023.09.07 11:16:33 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Victor PARLICOV